

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00.
Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50.

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci

ŠTEV. (No.) 15.

AUGUST, 1st 1923.

LETO (Vol.) XV.

Porcijunkula.

H. B.

Tudi v tej besedi je skrit en košček starodomovinskih spominov. Sicer porcijunkula ni nekaj pristno starokrajskega, ampak je cvetka solčno jasne Umbrije, domovine sv. Frančiška. Kdo naših starodavnih pradedov je pred sv. Frančiškom vedel za to na pol podrto kapelico? Šele s sv. Frančiškom je tudi ona postala mejnarodna. Z njegovimi sinovi se je razširila vest o njej tudi v naše kraje. In kako bi se ne. Saj je takrat ni bilo cerkve v Evropi, da niti na svetu, ki bi bila obdarovana s tolikimi milostmi, kakor jih je sv. Frančišek sprosil od papeža za svojo ljubljeno porcijunkuljsko kapelico. Še Jeruzalem je v tem oziru zasenčila. V tistem času je bil namreč še enkratni popolni odpustek velika redkost. Treba je bilo na dolgo, težavno in nevarno pot v Jeruzalem, k sv. Jakobu v Kompostelo, pozneje v Rim, kdor se ga je hotel udeležiti. Naenkrat pa se raznese glas, da je papež na prošnjo sv. Frančiška dovolil porcijunkuljski cerkvi, takorekoč cel kup popolnih odpustkov. Svet spočetka sploh ni mogel verjeti, da bi bilo kaj takega mogoče. Celo papež sam je osupnil, ko je sicer tako skromni asiški vbošček stopil predenj, ga prosil te milosti. "Veliko je, kar prosiš," mu je dejal. A ker je videl, da kar žari ljubezni

do grešnikov, za katere je prosil te milosti, jo je dovolil.

Po tej izredni prednosti je ta, prej še v Umbriji malo poznana cerkvi, postala svetovno znana, hrepenenje tisočev in tisočev. Ne le iz cele Italije, ampak tudi iz ostale Evrope so se v drugi polovici julija leto za letom cele procesije romarjev polagoma, pomikale proti Umbriji in njenemu srcu Porcijunkuli. Čim bližje so bili svojemu cilju, tim bolj so se jim mladili od dolgega pota že težki koraki. Ko so ga dosegli, so bile pozabljene vse težave, zginila je vsa utrujenost, žalji so jih nehali skeleti, s solzami hvaležnosti so poljubljali posvečena tla, na katerih je Seraf ljubezni tolikokrat klečal, ves zamaknjen v Ljubezen. Ginjeni so poljubovali stene na katere se je naslonil h kratkemu počitku, da ga jutranje solnce zopet najde v zamaknjenosti. Potem so od opoldan prvega avgusta do večera drugega pridno pridno nabirali odpustke in se tretjega lahkkih src in bogatih duš zopet odpravili proti domu. Tisti, ki jim ta sreča ni bila dana, so s koprnečimi očmi gledali za njimi, ko so odhajali in jih blagrovale, ko so se vračali. Zgodovina sicer molči o slovenskih romarjih k Porcijunkuli, a ni dvoma, da so bili tudi naši verni pradedi mej

njimi. Slovenec je vedno rad romal. Kjerkoli hranijo stare zapisnike romarjev, kakor n. pr. v Kelmorajnu, se nahajajo v njih tudi slovenska imena.

Ko so pa že v naslednjem stoletju po smrti sv. Frančiška, prišli njegovi sinovi tudi v naše kraje, jih je, kakor povsod, tako tudi pri nas ljudstvo oblegalo s prošnjami, da bi čim prej za njimi prišla še porcijunkula, seveda ne cerkvi, ampak njej podeljeni porcijunkuljski odpustki. Toda zgodovina ne dela skokov, tudi zgodovina odpustkov ne. Sv. cerkev je bila poslej sicer vedno darežljivejša glede odpustkov, tudi popolnih, a jih zopet ni hotela s košov stresati pred ljudi, čeravno je vedela, da je njih zakladnica neizčrpana. Saj je zasluženje Kristusovo, ki je glavni vir odpustkov, neskončno, tedaj tudi neizčrpano. Če se ljudem preveč dobrot naenkrat nasuje, jih ne znajo ceniti. Kolikor redkejšo so, toliko bolj jih znajo ceniti. Zato je porcijunkula prišla za sinovi in hčera mi sv. Frančiška šele konec petnajstega stoletja. In še takrat so se mogli le sami v svojih cerkvah vdeleževati porcijunkuljskih odpustkov.

Ker so bili večinoma sinovi priprostega naroda, so imeli tudi srce zanj. Težko so gledali skomine ljudstva po tolikih duhovnih dobrinah.

Težko so poslušali njegovo moledovanje, naj čim preje še njemu izprosijo dovoljenje, da bo smel zajemati iz tega bogatega studenca duhovnih dobrot, ker jih je še bolj potreben, kot oni. Prosili so, toliko časa so prosili, naj Rim ugodi njih pobožni želji, dokler jih končno ni uslišal. V začetku sedemnajstega stoletja je papež Gregor XV. dovolil porcijunkuljske odpustke vsem vernim pod navadnimi pogoji. Odslej so bile frančiškanske cerkve od opoldan prvega avgusta, do večera družega vsako leto najbolj oblegane romarske cerkve. Tudi za naše verne ljudstvo sta bila ta dva dneva praznika. Vse kar je le količkaj moglo, je popustilo svoje delo, se oprtalo s culico in romarsko palico, pa hajdi do najbližnje frančiškanske ali klarisarske cerkve po "percungeljske" odpustke.

Še v dobi, ki jo mi pomnimo, se je ta dva dneva v stari domovini kar trlo ljudstva okrog cerkva Frančikovih sinov. Kakor pridne čebelice lepega jutra, so se valili ven in notri, da čim več duhovnega medu naberejo. Danes ni več tako. Če bi kdo, ki je pred kakimi petnajstimi leti prišel v Ameriko, danes prišel domov in se udeležil porcijunkule, bi se čudil, kako je mej tem časom navdušenje zanj padlo. Malo najbližjih okoličanov, drugače pa večinoma starejši domačini, največ žensk, hodi z rožnim vencem ven in notri. Pravega življenja ni več, kakor v panju ne, ki je zgubil matico. Tu v Ameriki ga pa sploh nikoli bilo ni.

Kaj je temu vzrok? Eden izmed vzrokov je nedvomno ta, ker v odpustkih takorekoč plavamo, tudi v porcijunkuljskih. Vsak, ki je v tem količkaj doma, ve, da danes nimamo samo frančiškanske, ampak tudi karmelitsko, benediktinsko in še druge porcijunkule. Ve tudi, da ti odpustki od papeža Pija X. sem niso več navezani samo na cerkve treh frančiškanskih redov, ampak se naslednje nedeljo po porcijunkuli lahko dobijo tudi v župnijskih cerkvah, naj bo že ondi skupščina tretjega reda ali ne. Naravno je, če mnogi to

zlatu priliko rajši doma porabijo, kakor da bi hodili v bolj ali manj oddaljene redovne cerkve. Dasi je sv. cerkev s tem olajšanjem nedvomno najboljše mislila, to zanimanja za porcijunkulo in gorečnosti v pridobivanju odpustkov ni povečalo, prej zmanjšalo. Čudno, kar se človeku na krožniku prinese, ne zna ceniti, naj bo še tako dragoceno. Za kar mora kaj trpeti in kaj žrtvovati, to mnogo višje ceni. Vendar pa to, da dobra mati sv. cerkev svoje otroke danes tako "cerklja" z odpustki, ni glavni vzrok, da se je njih zanimanje zanje tako ohladilo. Glavnega vzroka je iskati drugje.

Po mojem v tem, ker je ljudem preveč obledel pojem greha in njegovih posledic. Indirektno, nenaravnost, je h temu zopet pripomogla materinska dobrotà sv. cerkve. Včasih je Cerkev svojim otrokom na njih lastni koži dala čutiti, kaj je greh. Poglejmo malo v to dobo, pa se bomo prepričali, da je res tako. Bili so časi, ko sv. cerkev o gotovih velikih grešnikih, ki so onečastili krščansko ime pred neverniki in je pred njimi spravili ob kredit, sploh ni hotela veliko slišati, kakor da bi nikoli ne bili njeni. Odpadnike, morivce, razne nečistnike, je metala iz svojega naročja. Če so šli in se skesali in zopet zahrepeneli po njenem mehkem naročju, jih ni po kakem opravljenem rožnem vencu zopet objela, kakor danes. Leta in leta, mnogih do smrtne ure ni več pripustila k mizi Gospodovi. Da nekatere krajevne cerkve, kakor n. pr. španska jim je celo na smrtno uro odrekala to milost. Splošno pa so morali veliki javni grešniki skozi hud ogenj dolgotrajne, javne pokore, če so hoteli priti nazaj v njeno naročje. Pa tudi pokora za druge grehe, večje in manjše, za katere se danes nalaga par Očenašev je bila po sedanjem pojmovanju sila stroga in občutna.

Naj navedem nekaj zgledov! Vallicelanski obrednik za nalaganje pokore, ima sledeče predpise: Če je kdo koga po naključju vbil, se razume, da ne zgolj po naključju, ampak tudi deloma po neprevidnosti,

naj se mu naloži pokora petih let, tri izmed teh ob kruhu in vodi. Kdor je v umor privolil in se je ta izvršil, mora delati pokoro sedem let, tri ob kruhu in vodi. Stariši, katerih otrok je po njih zanikernosti brez sv. krsta umrl, se imajo pokoriti tri leta, dve brez mesa in vina. Zakonolomec naj dobi pet let, dve ob kruhu in vodi. Detomorivka dvajset let. Krivoprisežnik sedem let, tri ob kruhu in vodi. Tat kake večje svote pet let, tri ob kruhu in vodi. Otrok ki je kaj malega vzel sedem dni. Kdor drži jezo nad svojim bratom, pa se noče spraviti z njim se ga ima smatrati za morivca svojega brata in se mora toliko časa ob kruhu in vodi postiti, dokler se ne spravi.

Menim, da takratni kristjani niso govorili: Greh gre v meh, meh počí pa greh ven skoči. Smatrali so greh za nekaj velicega, kakor tudi je. Zato so tudi primerno pokoro delali zanj in si za vsakim odpustkom prste oblizali. Ko bi bili imeli toliko prilik zanje, kakor jih imamo mi, zlasti ko bi bili imeli porcijunkuljske odpustke, bi noč in dan cerkve ne bile nikdar tako polne, kakor tiste dni in noči. Danes, ko je z nekaj Očenaži in kvečjem kakim rožnim vencem tudi za večje grehe pokora odpravljena, je ljudem greh, ta ali oni, malenkost, zato pa tudi smisel za pokoro in odpustke malone na ničli. Materina dobrotà se na debelo zlorablja. Kriva ni mati, ona ima najboljše namene pri tem, krivi so lahkomišljeni otroci. A te lahkomišljeno sti se bodo enkrat bridko kesali, samo prepozno bo. Sodba in obsodba bo že izrečena. In ta se bo glasila: V ogenj z njim, z njo, dokler ne plača zadnjega vinarja!

Božja pravičnost danes ni manjša kakor je bila v časih stroge pokore. Tudi sv. cerkev ni zato omilila nekdanje stroge pokore, kakor da bi bil Bog človeku danes bolj mil postal. Omilila jo je, ker je spokorni duh mej kristjani pojenjal in take stroge pokore niso bili več voljni sprejeti. Mislila si je: Dobro, če ste tako nespametni, da hočete rajši po smrti v vicah stokrat hujšo pokoro

delati, kakor vam jo jaz tu nalagam, je meni tudi prav. Pustila vam bom nalagati le nekaj Očenažev, a ne mislite, da je s tem vaš dolg pred Bogom poravnán. O ne, ostalega boste v vicah z obrestmi plačevali. Takrat se boste z grozo zavedali, da moja še tako huda pokora ni bila niti hladna senca v primeri z ono v vicah, kjer studenci odpustkov ne izvirajo.

Mislimo si zdaj človeka, kakeršnih je danes veliko, ki je morda celo življenje bogopozabno živel. Nazadnje, ko ga je že smrt za vrat držala, da mu ga zavije, je šele spregledal ter zaželel duhovnika in še takrat so mu ga morda bolj vsilili.

Spravil se je z Bogom. Pokora se mu je z ozirom na njegov težki položaj še bolj omilila. Par pobožnih vzdihov, to je bilo morda vse, kar je dobil. Kmalu na to je stopil pred večnega sodnika. Njegovi dragi oglasijo smrt s pristavkom, da je previden s sv zakramenti mirno v Gospodu zaspal in se preselil v boljše življenje. Kdo mu ga ne privošči! Samo da ni tako poceni. Dotični sam, ko bi dobil v roke svoj parte, žalno objavo, bi svojim dragim najbrže dejal: Vsaj tistih par Očenažev, ki bi jih kedo zame zmolil, mi nikar ne kradite s tako "farbarijo"!

O, ko bi ti, katerim je že večna ne pa še nebeška luč zasvetila, imeli to priliko kakor jo imamo mi za

porcijukulo, sem prepričan, da ko bi prvega avgusta prvič udarila ura za poldne, bi bili že v cerkvi in bi jo zapustili šele družega avgusta, ko bi opolnoči zadnjič udarila. Ves čas vmes bi pa z večjo vnemo nabirali odpustke, kakor jud grabi zlate. Toda njim ni več dano. Čas milosti jim je potekel. Nam še ni. Ne vemo kedaj nam bo. Kedo ve, če ne bomo leto osorej na njihovem mestu, v ognju vic. Zajemajmo pridno iz bogatega studenca procijukuljskih odpustkov, da ne bomo, če se to zgodi, žalostno gledali, kako to reka milosti teče mimo nas, a ne bomo mogli niti prsta pomočiti vanjo, da bi si ohladili žgoči ogenj.

Čemu trpljenje?

Rev. Dr. F. T.

Že stari paganski narodi so se poupraševali in ugibali, odkod je trpljenje in zakaj ga njih bogovi pošiljajo nad ljudi. Mnogo odgovorov je bilo danih, pa vsak je bil negotov, nasprotoval je eden drugemu, in zadnji odgovor se je glasil: Ne vemo, pa ga tudi ni, da bi nam pojasnil.

Za nas vernike je pa stališče neizmerno lažje. Prepričani smo, da biva Bog, vsemogočni in dobri; torej nas ne more zadeti nikako trpljenje, da bi on ne vedel zanj in ne privolil vanje; in gotovo ne privoli v naše trpljenje zgolj iz tega namena, da bi nas trpinčil z njim. Dva druga namena hoče Bog doseči, ko nam pošlje bridkosti: ali nas hoče poklicati na pravo pot iz krivih stez, ali pa nas hoče narediti bolj popolne kot smo.

Človek, kateri udobno živi, se prehitro udomači na zemlji. Zemeljsko veselje ga vabi in moti, da ima obrnjeno svojo pozornost na minljive, polagoma tudi na grešne stvari, na Boga in na večnost pa kaj hitro pozabi. Bog pa v svojem usmiljenju takorekoč vrže grenkobe v njegovo jed, trpljenje mu pošlje v srce,

in ob tisti luži šele spozna ničevost vsega svetnega, ki ga je poprej veselilo, in se zresni tako, da obsodi svoje dotedanje krive ceste in sklene, iskati veselja tam, kjer ga je zares dobiti, ne da bi ga mogle časne zadeve skaliti. Koliko takih zgledov beremo v življenju svetnikov! Sv. Ignacij Lojolanski, oficir španske armade, se zave resnobe življenja in sklone obrniti svoje življenje šele tedaj, ko leži težko ranjen na eni nogi, v bližini Pampelone, kjer je dobil težko rano. Nezgoda je bila zanj zdravilo, ki mu je ozdravilo dušo dotedanjih nepravilnosti vojaškega življenja.

Včasih pa vernik pravično živi; v stanju posvečujoče milosti božje, varuje se smrtnega greha. Pa Bog je njegov posebni prijatelj, on hoče kaj lepšega narediti iz njega. Pošlje mu trpljenje, stisko in žalost, in ta deluje nad njim kot ostro dleto nad marmorjem: čim dalj časa in čim globlje se zasaja vanj, tem lepšo in jasnejšo obliko dobi umotvor. Je pač tako bilo, je in bo, da je trpljenje najboljšo sredstvo, ki pomaga človeku do večje popolnosti. Vsi izredno veliki svetniki so ve-

liko trpeli v življenju, od Marije in sv. Jožefa pa do današnjih dni. Kakor žene utež uro in kakor vroče solnce kuha grozd, tako tudi nadloge življenja človeka delajo Bogu dopadljivejšega.

Božja vsemogočnost in božja dobrota pa so nam hkrati porok, da nam Bog ne bo nikoli poslal križa, ki bi bil za nas pretežek. Dobro ima odmerjene naše moči in naše okolščine, zato smemo mirno zreti v bodočnost, da nam bo križ takoj odzvel, če nam bodo pešale moči, ali pa te moči povečal, saj je tudi Sinu božjemu poslal na pot Simona iz Cirene, ko ni mogel več nesti križa. In kakor je grozd tem slajši, čim dalj ga peče poletno solnce, tako je tudi človeška duša bolj zrela in prijetna Bogu, če je bila izpostavljena preiskušnjam. Kadar pride ta ali ona, veđi, da ni prišla samaodsebe slučajno, tudi ne od tvojega bližnjega, ki je dal povod zanjo; marveč pravi povzročitelj je le Bog, brez čigar volje ne pade vrabec raz strehe in las raz glave. On pa je hkrati naš Oče; čemu bi torej dvomili nad njegovo očetovsko dobrohotnostjo?

S p o m i n i .

G. M. Trunk.

(Dalje.)

Naše postopanje ob začetku tega vprašanja ni bilo diplomatično. Zagnali smo se, a morali odnehati, oziroma smo odnehali. To ni napravilo dobrega vtisa, ne pri komisiji, ne pri narodu. Glede mojega stališča še en slučaj: V začetku avgusta, ko je bilo vprašanje pereče, me sreča na ulici nemški častnik, rojen Čeh, ki sem ga v Beljaku poročil. Vpraša me: "Boste črto otvorili?" Odgovorim mu: "Imamo pol milijona rekrutov." Toplo je nesel to vest v uredništvo "Freie Stimmen." List je prinesel mojo izjavo dobesedno. Tam lahko vsak črno na bellem čita, kako sem "otvoril črto." Seve, ko sem spoznal, da ne gre z glavo skozi zid, sem moral nekako zagovarjati potrebo, da se treba približati antantnemu stališču, posebno, ker so nam obljubili nekako zaščito.

Pa bi se bili uprli! Dobro. A kdo? No prav isti, ki bi se edini morali in mogli upreti, to je ljubljanska vlada. Nočem kritizirati, ker vem, da je bilo stališče vlade jako oprežno. A čemu ni ostala dosledna, ako je bil upor nekako edino rešilno sredstvo proti otvoritvi? Celozagovarjam vlado, ker pri taki resni stvari tega gotovo ni storila samo radi "šviga švaga čez dva praga," da bi mogla reči: Odstopili smo, temveč, ako ni izvajala vseh posledic odstopa in ostala, se je morala prepričati, da se glava prej zdrobi, kakor zid. Ljubljanska vlada se ni mogla upreti in jaz naj bi bil otvoril črto, ker se nisem uprl?

A še drug dogodek je jako značilen za ljudi, ki so mogočni v besedi, a majhni, majhni v dejanjih.

Konec avgusta greva z generalnim tajnikom Staretom k seji Narodnega sveta v Borovlje. Dr. Stefančič je imel vehementen govor, vsa dvorana mu je ploskala, in vsklikala: Črta mora nazaj! Dr. Stare je

pojasnil stališče. Nič ni pomagalo. Dobro! Opozori na posledice, naš zastopnik pojde, glasovanja morda ne bo. Poimensko naj se glasuje pri tako silno usodni zahtevi, da se ve, kdo je posledice prevzel. Mirna Bosna. Drug za drugim se začno izgovarjati: Ali sem ud, ali imam pravico glasovati? Vsa korajža je šla po Dravi. Pa bi bil zastopnik šel! Prepričan sem, da bi bila šla z njim tudi Koroška, kakor je pozneje šla. A takrat bi bil ves jugoslovanski ali vsaj slovenski svet samo nad njim kričal: Čemu si šel, plebiscit bi bili sijajno dobili . . . Ali ni tako? Usta velika, možgani slonovi, to je kritik, posebno slovenski kritik.

Vprašanje demarkacijske črte zdaj ni posebno, važno vprašanje. Prvič je po toči prepozno zvoniti, drugič se nam posledice otvoritve niso kazale nevarne, in če so in nas vrgle, ter bi bili mogli mi zmagati samo z nekim terorjem, bi bili imeli sicer zmago na naši strani, a moralčno bi bili tudi v tem slučaju podlegli, ker vspeh terorja ne traja dolgo, je samo trenuten. Črte ni bilo mogoče držati. Ako se je ljudstvo res v večini odločilo proti Jugoslaviji, obžalujemo izgubo domovine: če so nas pa Nemci z goljufijo premagali, s pomočjo antante, o čemur sem vsaj jaz prepričan, ali če so nas in naše premagali s terorjem, potem sem uverjen, da se ne bodo dolgo veselili vspeha, ker ta pot je nemoralna in ne prinese trajnega sadu. Ni še vseh dni konec, naj še tako kričijo: Koroška nerazdeljena, za vedno. Teror in goljufija imata prav tako kratke noge, kakor laž.

Delo v komisiji je bilo zelo težavno. Lah in Anglež sta bila vedno skupaj, proti nam. Z nami je bil le Francoz, kolikor je bil. Obravnave so se vršile večinoma v angleškem jeziku, katerega niti Dr. Cvijič, niti Jovanovič nista dobro obvladala.

Zato so bila nerazpozumljena na dnevnem redu. Anglež je bil nekak avtokrat. Čas je bil za tako delo prekratek, treba bi bilo skoraj par let. V con B je celovski magistrat dajal vsa stanovanjska potrdila in tako so delale nemške oblasti za dvomljive glasovnice tudi v con A. Kako vse to pregledati. Opazilo se je, da so naši mnogokaj kratkoma opustili, ker niso vsega zmogli. Določbe, kako se bo glasovalo, kako reševalo prizive, so izdali baje v Londonu, toraj sami. Le v zadnjem trenutku so nam milostno dopustili nekak vpogled. Ugovarjati naš zastopnik tako ni mogel, ko bi hotel, ker mi, antanta imamo plebiscit v rokah, to je bil tenor vseh določb in objav.

Opozarjam na dve stvari, ki ste za presojanje našega propada za 6000 glasov silno važni. Prvič so nagnali Nemci v občine vse, kar so mogli. Omenil sem že slučaj v Ločah, ko je glasoval človek, ki je sam priznal, da je bil samo slučajno enkrat tam. Kako to? Kakor sem omenil, so Nemci izdajali vsa potrdila glede rojstva, bivanja itd. za glasovnice izven cone B. Oblastnije so bile prej in zdaj v njih rokah. Kako vse pregledati, so li potrdila tudi resnična ali ne? Nemogoče! Naši so omagali in vse opustili. Drugič je kvarno vplival način reševanja prizivov. Naši so nemške dvomljivce izreklamirali, Nemci pa seveda naše. Priziv je šel na District Counsel, v katerem so kot zadnja instanca sedeli: Anglež, Lah, Nemških prizivov je bilo na stotine, naših malo. Pri najboljši volji ta trojica v District Counsel ni mogla ločiti upravičenih od neopravičenih. Zato so navadno določili bolj po Salomonovo, četudi ne salomonsko: Presekajmo! Pa ko bi bili vsaj na polovico presekali, a niso. Nemci so dobili na stotine glasov, mi le nekaj malega. To nam je veliko škodovalo, da

smo za toliko glasov ostali v manjšini. Pač kamor pogledamo, vse nam je bilo v škodo, ker so pač tako hoteli. Čemu se niste vpričali? bo zopet kdo rekel! Takim odgovorjam zopet samo: Zimski mraz je jako neprijeten, stane mnogo dragega kuriva. Čemu se ne vprete ledeno mrzlemu pritisku zime?

Umevno je, da so imeli Italijani z nami le uradne stike, enako tudi Angleži. Značilno je pa, da so bili zadnji jako prijazni ob času, ko so Rusi stali pred Varšavo. Ko je bilo pa ruske nevarnosti konec, se je ohladila tudi angleška prijaznost. To marsikaj pojasni. Ali Angleži ne čutijo nekako naravno, odkod jim preti nevarnost? Ruski medved bo še godel in angleška ljubezen bo še oživela. Francozi so se pošteno trudili in bili z nami. Ali vsi? Za vsako ceno? Ne morem presojati. Omenim le, da se je enkrat neki alzaški žid ostentativno peljal z Nemci v Velikovec in je eden izmed naše komisije (tajnik Stare) neko jutro ves razjarjen pripomnil: "V . . . vsakemu bi bilo treba dati kakega pol milijona, potem bi bili že tudi Francozi z nami." Nisem nadalje popraševal, a se mi zdi, da so namignili: Koliko nam boste pa dali? Od naše strani za gotovo vem, da nihče ni ničesar dobil. Tako je prav. Kupljenega plebiscita bi vsaj jaz ne maral. Sicer bi bilo pa škoda vsake pare, ker bi itak ne bilo nič pomagalo. Italijani, Angleži in Nemci so bili pa debeli prijatelji. Neki uslužbenec, zaveden Slovenec, mi je prišel pravit, kako se shajajo v plavalnici hotela "Vrbsko jezero." Nismo mogli zabraniti. Kako tudi? To so bile že zasebne zadeve. Da je nemški denar v potokih tekkel, je umevno. Kam bi bili tudi spravili plebiscitne milijone. Saj so samo za plebiscitne znamke skupili 40 milijonov, kakor sem pozneje zvedel iz prav zanesljivega vira. Ne dvomim, da je od tega "žegnana" tudi v francoske roke kaj padlo. Saj so Nemci kričali: Če nam sam ta spodnji pomaga, samo da zmagamo!

Stalna rubrika obravnanj je bila

teror. Nemci so pograbili vsako dlastko. Celo Francozi so bili nevoljni in nam namignili, naj tudi mi kaj prinesemo, ker tako gladko menda ne bo na nemški strani. V tem oziru moram žal priznati, da so nas Nemci daleč prekosili. Nemški teror v coni B je bil strahovit, naš v coni A senca, ako ne prazen strah. Nemci so znali tako kačje zvito postopati, da jih skoro ni bilo mogoče ujeti in prijeti. Na naši strani so vprizarjali najnedolžnejše stvari in še te tako neokretno, da ne rečem neumno, da smo bili vedno spodaj. Dr. Kaltenegger je v Rožeku prav gotovo naravnost izzival, a fino, premeteno; naše odbijanje ni bilo samo nepremišljeno, ampak tudi rovtarsko in prav radi tega škodljivo naši stvari.

Pisalo se je tudi, ob obletnici je hrvatska "Rieč" na to opozorila, da so nas Nemci s samim terorjem premagali. Se li more to trditi? Kakor se pač beseda teror strahovanje vzame. Ako jo vzamemo v ožjem pomenu, kakor da bi bili Nemci naše ljudi s kako silo strahovali, tako da bi se ne upali po prepričanju glasovati, je to brez podlage. Kdor je hotel iti glasovat za našo stvar, je lahko nemoten šel. Če se pa vzame besedo teror v širšem pomenu, da so jih znali pridobiti za Avstrijo, je resnica. A moje osebno prepričanje je, da število na ta način strahovanih ni bilo tako veliko, kakor naš poraz kaže. Ko bi bili za par desetoric glasov propadli, bi ne rekel, šestih tisoč jih pa nikakor ne more iti na ta račun. Zopet pravim, ne bijmo samih sebe po zobeh. Glavni vzrok našega propada, ali če hočete glavni teroristi so bili Angleži in Italijani, pod katerih zaščito se je glasovanje vršilo. Ti so nas hoteli za vsako ceno vreči in so nas vrgli. Zoper ta diplomatski teror smo bili popolnoma brez moči, ko smo pregledali glavno stvar — skrinjice.

So li Italijani res zahtevali odgoditev glasovanja, ne vem. Zdi se mi, da so Nemci tako nekako sredi priprav s polno paro delali na to, da se glasovanje odgodi. Proti koncu se je

pa prav nasprotno opazalo. Ako so res Italijani zahtevali odgoditev, je dvoje mogoče. Ali je bila to le njih taktična, politična poteza, v katerih so oni mojstri, ali so se pa res bali, da se jim ne posreči nas vreči, ker takrat vprašanje skrinjic še ni bilo rešeno in niso mogli vedeti, bomo li mi to vprašanje spregledali, ali ne. Ko je bilo pa to vprašanje brez našega ugovora rešeno, se je nekaj prav sumljivega pokazalo.

V četrtek 7. okt. je bila zadnja seja plebiscitne komisije. V sredo prej je minister Jovanovič še enkrat pustil vprašati Narodni svet v Borovljah, naj se izrazi, li hoče, da se glasovanje vrši ali odloži. Po dveh precej burnih sejah Narodnega sveta, ene v Borovljah, druge v Železni Kaplji, so se mnenja glede podrobnosti glasovanja križala, v tem je bilo pa vse enih misli, da se glasovanje mora vršiti. Po tem sklepu smo se člani naše komisije na ministrov povelje razšli, polni upov na gotovo zmago. Ko dospem domov v Borovlje, poprašujem, kako stvari stóje. Vsakdo je bil mnenja, da bo šlo. V zadnjih dneh, ko so se Nemci s svojo robo že malo "spufali" smo dobili tudi mi precej. Tolžili smo se, da kdor zadnji pride, najbolj prav pride. Bili so sicer še pomisleki, toda le v nebistvenih stvareh.

Če se ne motim v petek 8. okt., se zasvetijo na gorah in gričih kresovi. Naši? Ne! Naši so bili pripravljeni po vseh Karavankah. Bili so nemški. "Kresovi zmage!" so govorili Nemci in se muzali, a ne vsi. Ne vem, če sem bil res samo jaz tako naiven, da so mi ti kresovi zmagoslavja tri dni pred bitko, delali preglavice, ali je bil še kdo drugi. Vsi njih plameni me niso razsvetljili, da bi vedel čemu. Nekateri so rekli: Korajžo si dajejo. Jaz se s to plitvo razlago nikoli nisem mogel sprijazniti, globlje pa takrat nisem imel čas iskati in bi je najbrž tudi ne bil našel, ker mi je bilo marsikaj, kar danes vem, nejasnega. Danes vem, kaj so ti kresovi oznanjali. Ne korajže! Bili so kresovi zmage, dasi

tri dni pred zmago. Kar so nemški oz. nemškutarski otroci že takrat vedeli, vem jaz šele zdaj, mnogi pa še zdaj ne. Morda bodo ti rekli, da sem neumen, pa naj reko kar jim

Toda ne, zvonov ni, so jih avstrijske zmage požrle, kresovi gorite in oznanjajte zmago pred bitko! Odkod ta sigurnost? Saj so skrinjice še molčale. Da, da, a tisti, ki so sta-

pri vsakem glasu, tako preiskovanje, kakor pri poslednji sodbi, a vse le diplomatični humbug. Vi, Nemci le zapalite kresove, skrinjice bodo tako govorile, kakor mi hočemo, mi

SV. ANA.

drago, moje mnenje, da moje prepričanje je to-le:

Tam, kjer so pričakovali našega ugovora. pri skrinjicah, ga ni bilo. Za vse njih peklenske načrte je bila prosta pot. Zvonovi, kar zvonite.

li za njimi so že naprej vedeli, kako bodo govorile, vedeli z vso gotovostjo. Skrinjice in tisti, ki so plebiscit oz. njegov izid naredili, so skrinjice rabili le za svoj "kašperlteater." Na videz tolika natančnost,

pa hočemo, da vam v prid govore.

Lahko, da mi bo kdo rekel: Tvoja stara pesem! Bodi! A po mojem vsaj resnična pesem in v enem oziru vsaj zame tudi lepa pesem, ki mi pravi, da si moja domovina ni sama

potisnila noža v srce, ampak so ji ga potisnili drugi. Neki Nемеc mi je zatrdil: “A kaj plebiscit, ljudsko glasovanje; milijoni odločajo!” Vseh glasovalcev ni bilo en milijon. Torej so odločali neki drugi milijoni, ne v skrinjicah, ampak za skrinjicami. Saj so se angleški vojaki sami bahali, kakor sem čul od lastnika ho-

tela “Pri avstrijskem cesarju:” “Wir helfen, sonst Deutsche nicht siegen — Če bi mi ne pomagali, bi Nemci ne mogli zmagati.” To je dober komentar za skrivnostne dogodke, ki so se vršili prvo noč po glasovanju v hiši skrinjic, ki so jih stražili samo angleški vojaki. Njih “helfen, mi bomo pomagali,” ni umeti

samo, da s simpatijami, ampak tudi dejansko, čeravno rad verjamem, da ni ravno vojaška straža nasilno vtaknila svojih prstov v skrinjice, ampak nekdo drugi, ki se sicer bolj razume na diplomatičnih potezah, ko na potvarjanju in tatvine, ter podobne sramotne manipulacije. Morala diplomatov.

Kaj se pravi moliti?

Rev. Dr. F. T.

Molitev je zelo preprosta stvar; da, najpreprostejša, kar jih more biti v našem življenju. Da moliš, ne potrebuješ ne posebne učenosti, ne zgovornosti, ne denarja in nikakih priporočil od višjih oseb. Še celo ti-sto sladko občutje pobožnosti, ki ga po navadi občutimo pri molitvi, ni potrebno zanjo; sladko ganjenje in plamteča lpubezen ne zavisijo od nas, marveč ju da Bog kadar on hoče; ono nam molitev slajša in dela mi-kavnejšo, pa tudi brez njega je mo-litev prava in dobra molitev.

Da molimo, je potreba le Boga in pa sebe poznati, vedeti, kdo je on in kdo smo mi; kako neskončno velika je očetovska dobrota božja, pa kako brezmejno je naše pomanjkanje in naša beda. Vera in pa katekizem sta edina učenost, katero rabimo pri molitvi, in naša revščina nam podaja že prave besede na jezik. Le malo misli je treba za molitev, in čim manj jih je, tem boljša je; potreba je ta ali ona želja; in pa nekaj besedi, kajti besede morajo biti vsaj v srcu izgovorjene, sicer bi to ne bila molitev, temveč le pobožno čuvstvo. Kje pa je človek, ki nima nič misli, nič želje? Glej, to

je vsa priprava, ki ti je potrebna za dobro, lepo molitev.

Moliš torej takrat, ko se pogovarjaš z Bogom in ga ali moliš in hvališ, ali se mu zahvaljuješ za prejete dobrote, ali ga prosiš za nove, ali ga prosiš za odpuščanje grehov. Nekateri imenujejo molitev predavanje pred Bogom ali avdienca v njegovi navzočnosti; pa to je vse preveč visokodoneče izraženo, ker predavanja ne zna vsak govoriti še pred ljudmi ne, kaj šele pred Bogom, in avdienca je že pri svetnih velikaših mučna in težavna, kako šele bi se bilo treba pripravljati in vaditi za obisk pri božjem kralju. Ne, molitev je kakor zaupni pogovor z ljubeznivim in dobrim človekom. K njemu grem in mu zaupljivo povem vse to, kar imam na srcu: žalost in radost, up in strah, in potem poslušamo njegova navodila, in darila, sprejememo njegovo pomoč in tolažbo. Tako tudi v molitvi: Bogu razodenemo in potožimo svoje stanje, žalostno ali veselo, sedanje ali prihodnje, in Bog nam vselej pomaga in nam vlije tolažbo, kadar se obrnemo do njega. Torej o najvažnejših stvareh govorimo z njim, prav

preprosto, včasih tudi zelo suhoparno in brez iskricе kakšnega čuvstva ali navdušenja; da imamo le dobro in resno voljo pri tem, pa vseeno velja in zaleže. Torej tako govori z Bogom, kakor ti je pri srcu; čim naravnejše govoriš z njim, tem boljše moliš. Vsaka pot pelja v Rim, pravijo, in vsaka misel najde pot do Boga, če ga le išče. Ravno takrat je naša molitev posebno dobra in pravilna, kadar se nam zdi prav preprosta. Pomisli tudi: kaj pa naj poveš ti Bogu visokega in duhovitega in globokega? Njemu je isto, najgloblje razmišljanje največjega modrijana in pa najbolj skromna misel otroka, kateri je pravkar prišel k prvi pameti: oboje je le neskončno medel odsev neizmernega žarišča njegove modrosti in vednosti. Kaj se naj torej človek ponaša z enim in kaj se naj sramuje vsled drugega? Še to, če se ne veš prav ničesar domisliti, ko bi rad z Bogom govoril, je lahko molitev: reci le, kako velika sirota si ti in kako je Bog vreden vse hvale in slave, ker je tako neizmerno bogat na mislih, pa boš že zelo lepo molil Boga in prosil zase.

Tvoj nedeljski tovariš.

Piše Rev. J. C. Smoley.

ENAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Jaz sem namreč najmanjši med apostoli in nisem vreden apostolskega imena, ker sem preganjal božjo cerkev.

— — I. Kor. 15, 9.

Pomenljive besede je napisal sv. apostol Pavel v svojem prvem listu Korinčanom, katere sem vam ravnokar prečital: "Jaz sem namreč najmanjši med apostoli in nisem vreden apostolskega imena, ker sem preganjal božjo cerkev." Kaj pa obsegajo te besede? Obsegajo veliko žalost sv. Pavla, da je bil prej Savel, da je prej preganjal Kristusovo cerkev. Vsi veste, s kako zlobo je Cerkev preganjal; veste, kako je hujskal proti Cerkvi v šolah in na shodih, kako je proti Cerkvi ščuval urade in ljudstvo, kako je od uradov zahteval pravico in pooblastilo, da je smel za kristjani vohuniti in jih metati v ječo. Toda pozneje je to neskončno obžaloval. Ko je zaslišal na poti v Damask besede: "Jaz sem Kristus, katerega ti preganjaš," tedaj je spregledal; vedel je, proti komu hujska in se bojuje, vedel je, v kako nesrečo drvi sam. In to je pozneje srčno obžaloval. "Jaz sem najmanjši med apostoli," je zdihoval, "in nisem vreden apostolskega imena, ker sem preganjal božjo cerkev." Celó življenje je potem delal za to pokoro in iz vseh svojih moči je razširjal Kristusovo cerkev.

Prijatelji moji, proti tej Cerkvi se jih je vedno mnogo bojevalo in se jih še bojuje. Hujskajo, ščuvalo proti nji na zborovanjih, hujskajo

v časnikih in knjigah. To je jako žalostna stvar; je pa toliko žalostneje, ker je tudi med našim narodom toliko Savlov, ki preganjajo cerkev božjo, je žalostno, ke rse jih da toliko od teh hujskačev zapeljati, da se končno i sami bore proti Kristusovi cerkvi.

Rad bi vas obvaroval pred takimi zapeljivci, pred temi sovražniki cerkve božje; zato bomo danes premišljevali, zakaj se mnogi proti Cerkvi bojujejo in, kakšen bo njihov konec.

—o—

Eni se bojujejo, ker so zapeljani. Razne laži proti Cerkvi si izmišljajo in jih širijo, mnoge zapeljejo z njimi, da odpadejo in se potem sami bojujejo proti njej. Opozoriti vas hočem vsaj na nekatere laži.

Predbacivajo Cerkvi malikovalstvo, češ da goji malikovalstvo — na primer ker časti križ. Je li to res malikovanje? Ni li napisal apostol Pavel v listu Galačanom: "Bog pa ne daj, da bi se jaz hvalil s čim drugim, kakor s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet na križ pribit in jaz svetu" (6, 14)? Se li klanja Cerkev temu lesu ali kamenu, iz katerega je križ narejen? Veste, da ne. Naše češčenje velja edino le Kristusu, temu se klanjamo in ga molimo!

Drugi predbacivajo, da goji Cerkev praznoverje, da časti ostanke, relikvije svetnikov, na primer sulico, s katero je bilo Jezusovo Srce prebodeno; žreblje, s katerimi je bil na križ pribit; obleko, za katero so vojaki pod križem vadjali; ostanke mučenikov in drugih svetnikov. Je, prijatelji, to res praznoverje, če ta-

ke ostanke častimo? Spoštujemo to, kar nam je ostalo po naših stariših, ali naj ne bi imeli v časti tega, kar nam je ostalo po Kristusu? Protestantje nam štejejo to za zlo; in glejte, pisatelj protestantov, ki je dobro vedel, da se dela v tem oziru katoliški cerkvi krivica, je napisal krasne besede: "Žena, ki je trpela na krvotoku dvanajst let, si je v ponižnosti mislila: Če se dotaknem le roba njegovega oblačila, bom ozdravela — — — je li bila to prazna vera? In če jo ni ozdravila obleka Kristusova, marveč moč Gospodova, ali naj bi bilo dotaknjenje njegovega oblačila brez vsakega pomena?" Častiti ostanke svetnikov ni torej nikako praznoverje.

Drugi zopet zapeljujejo ljudstvo, da si izmišljajo laži proti papežem, škofom, duhovnom. To je Kristus svojim apostlom naprej povedal, rekoč: "Vse hudo bodo zoper vas lažnjivo govorili zaradi mene." Mat. 5, 11). Koliko laži so si že izmislili sovražniki Cerkve proti duhovščini! Ne bomo trdili, da nekateri duhovni, škofje in papeži niso globoko padli; slabi ljudje smo vsi. Iz tega pa še nikakor ne sledi, da bi se morala zavreči Cerkev, da bi se morali bojevati proti njej, če je duhoven ali škof ali papež padel. Moramo li zaradi Judeževega izdajstva zavreči Cerkev? Toda v tem tiči zajec: Kakor hitro zapazijo nasprotniki kako napako, kak prestopek duhovna, takoj udarijo proti Cerkvi! To je njihovo delo, in žalibog se daje le premnogi zapeljati. Dejstvo pa je, da je mnogo takih laži, takih obrekovanj proti duhovščini izmišljenih.

Drugi se bojujejo zopet proti Cerkvi, ker so hudobni, ker so sami propadli. Sami nimajo vere, zato hočejo uničiti Cerkev, ki vero uči in oznanja. Sami nimajo npravnosti, zato hočejo uničiti Cerkev, ki prepo-veduje vsako nenravnost in krivičnost. Le dobro si oglejte vse te sovražnike, pa boste videli, kako resnične so Gospodove besede: "Po njihovih sadovih jih boste spoznali." Ne bom obširneje o njih govoril, jasno je: Kdor je hudoben, ta dobro sovraži. Zgledov imate v življenju več kot dovolj.

Kakšen pa bo konec sovražnikov Cerkve?

"Jaz sem najmanjši med apostoli in nisem vreden apostolskega imena, ker sem preganjal božjo cerkev," je zdihoval sv. Pavel. Zakaj je tako tožil? Zato ker je dobro vedel, kak greh je storil, ko je hujskal proti Cerkvi: da se je boril, da je ščuval proti Bogu samemu, proti Kristusu! "Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš!"

Kristus je in ostane pri svoji Cerkvi. "Jaz ostanem pri vas do konca sveta," je rekel apostolom. On vodi, on vlada cerkev, on čuva njene nauke; on je med nami v svetih zakramentih, on je med nami v svojih zastopnikih, papežih, škofih in duhovnih. "Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, ta mene zaničuje." In kdor se bojuje proti cerkvi, se bojuje proti Kristusu: "Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš!"

Mislite li, da bo Kristus pustil to preganjanje, ta boj proti njemu ne-kaznovan? Mislite li, da bo konec takih ljudi srečen? Cerkve ne bodo pokončali, ne bodo uničili s svojim bojem; toda uničili, pogubili bodo — in to na veke — same sebe!

Zato vas prosim, prijatelji, ne dajte se od nikogar zapeljati, k boju proti cerkvi! Spominajte se vedno velikega apostola Pavla, kako bridko je tožil, da je bil kedaj sovražnik Cerkve Kristusove! Bodimo njeni dobri, zvesti otroci; uporabljajmo milosti, ki nam jih sv. Cerkev ponuja, da bomo tudi mi z aposto-

lom Pavlom lahko rekli, kar pravi v današnjem listu: "Po milosti božji sem, kar sem, in njegova milost ni bila prazna v meni." Amen.

—o—

DVANAJSTA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

Srečne oči, ki vidijo, kar vi vidite.

— — Luk. 10, 23.

Jako navaden pojav je, da ljudje tega, kar imajo, ne znajo ceniti. Kdor je zdrav, niti ne pomisli, kako dragocen dar je zdravje; še le ko zboli, spozna, kaj je zgubil. Kdor ima dobre stariše, ne pomisli, kak dar ima od Boga, da ima skrbnega očeta, ljubeznjivo mater; koliko bridkosti jim pripravlja, dokler jih ima. Ko jih je pa zgubil, bi jih rad, ko bi mogel s prsti iz groba izkopal.

Niti Kristusa samega ljudstvo ni znalo ceniti. Prerok Izaija je prerokoval o bodočem Odrešeniku: "Bog sam bo prišel in vas bo rešil"; in prerok Zaharija je vzkliknil: "Veseli in raduj se, hči sijonska, ker luč je vzšla, in Gospod sam gre k tebi." Ko je ta Bog, ta Odrešenik, kralj kraljev, Jezus Kristus prišel na svet, se hči sijonska, Jeruzalem, ni brigal za njega. Le malo jih je bilo, ki so vedeli in spoznali, kdo je Jezus Kristus; bil je Janez Krstnik, ki je rekel, da ni vreden, da bi Odrešeniku odvezal jermena njegovih čevljev; bil je Peter, ki je rekel: "Gospod, k komu pojdemo; Ti imaš besede večnega življenja;" bil je neverni Tomaž, ki je padel na kolena pred Gospoda, ko se je enajsterim prikazal in vzdihnil: "Moj Gospod in moj Bog!" bili so ostali apostoli in učenci; bile so pobožne žene, posebno Marija Magdalena, ki je uzrla vstalega Zveličarja, padla pred njega in rekla: "Rabboni — — mojster!" Ti so Krista znali ceniti; drugi se za njega sploh niso brigali. Videli so ga, slišali so ga, občevali so z njim, videli vse čudeže. Zveličar sam jih je opozoril na to, ko jim je rekel: "Srečne oči, ki vidijo, kar vi vidite. Povem vam nam-

reč, da je mnogo prorokov in kraljev hotelo videti, kar vi vidite, pa niso videli; in slišali, kar vi slišate, pa niso slišali"

Je pa še nekaj, česar ljudje ne znajo ceniti: kar jim je zapustil Kristus na svetu namesto sebe, in to je njegova sveta cerkev. "Na tebi bom sezidal svojo Cerkev", je rekel Petru. Svojo Cerkev, je rekel, in v tej Cerkvi bom jaz učil. "Kdor vas posluša, mene posluša," in v tej Cerkvi bom ostal do konca sveta.

Zapustil nam je Cerkev, in "srečne oči, ki vidijo, kar vi vidite." Kralji in proroki so hrepeneli po tem, da bi videli nebeški Jeruzalem, Kristusovo cerkev, na zemlji, da bi bili udje te Cerkve na svetu, a niso imeli te sreče. Nam je dana ta sreča, pa je ne znamo ceniti!

Premišlujmo danes, kako srečni smo, da smo udje svete katoliške Cerkve.

Jeli res sreča, da smo udje katoliške cerkve? Da si bomo mogli dati odgovor na to vprašanje, vprašajmo se najprej: čemu smo na svetu? In na to vprašanje nam kratko in jasno odgovarja sv. Avguštin: "Za se si nas vstvaril, o Bog!" Da, za Boga smo vstvarjeni, za večno blaženost. Bogu moramo služiti, pa bomo večno srečni. Od kod pa vemo, kdo nam pove, kako moramo Bogu služiti, da dosežemo večno življenje? Nikdo drugi, ko Bog sam; gospodar, ki najema delavce, pove vsakemu, kako bo njegovo delo. Bog sam nam je povedal, kaj moramo storiti, da bomo zveličani. Jezus Kristus, njegov Sin, nas je učil, kaj storiti, da bomo zveličani — — to je ono važno in veliko vprašanje, katero je stavil v današnjem evangelju učenik postave Jezusu Kristusu: "Gospod, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?"

Kristus nam je torej to povedal; ko je pa zapustil ta svet in se vrnil v nebesa, nam je zapustil tu svojo Cerkev, da bi ona nadaljevala njegovo učenje in vodila ljudi k zveličanju.

Vidite, kaka sreča je za nas, da smo udje Kristusove Cerkve? In ta

Kristusova Cerkev je sveta katoliška Cerkev. "Na te bom sezidal svojo Cerkev," je dejal Petru. Edino le ta Cerkev je Kristusova, ki je sezidana na Petru; Peter je bil rimski škof, edino le rimsko-katoliška Cerkev je torej Kristusova Cerkev. Kaka sreča za nas, da smo udje te Cerkve! "Srečne oči, ki vidijo, kar vi vidite!" Koliko je pa ljudi na svetu, ki niso udje te Cerkve! Koliko je poganov, ki so v zmotah malikovanja; koliko odpadnikov in brezvrcev, ki so to Cerkev zapustili! Mi imamo srečo, da smo njeni otroci.

V katoliški cerkvi imamo vedno isti nauk; Cerkev se ne more motiti, ko oznanja nauke vere, nauke zveličanja. Učenci cerkvi je rekel Kristus: "Učite vse narode; kdor vas posluša, mene posluša." Kdor posluša Cerkev, posluša Kristusa. Tej Cerkvi je Kristus obljubil in poslal svetega Duha; "Tolažnik pa, Duh sveti, ki vam ga bom poslal, vas bo učil vse, kar sem vam govoril." V Cerkvi vlada sv. Duh, torej ne more biti nikake zmote v učenju.

In edino le v katoliški cerkvi imamo pravi, čisti nauk. Resnica je le ena. Kristus je ustanovil eno samo Cerkev, in tej edini je izročil svoj nauk. Rekel je Petru: Sezidal bom Cerkev, ni rekel: sezidal bom cerkve, dvesto, tristo ali še več! Edino svojo Cerkev! V drugih cerkvah Kristusa ni! O njih ne veljajo Gospodove besede: "Kdor vas posluša, mene posluša!" Nobena nima pravega Kristusovega nauka, o njih velja Kristusova beseda: "More li slepec slepca voditi? Ne padeta li oba v jamo?"

Katoliška cerkev pa nas ne uči samo nauke zveličanja, ona nam tudi pomaga, da bomo zveličanje dosegli. Dela to, kakor dela dobra mati — — — vodi otroka takorekoč za roko od zibeli pa do groba. Komaj se otrok rodi, ga krsti, da bi bil umit od izvirnega, podedovanega greha; ko nekoliko doraste, podeli mu zakrament sv. birmе, da bi vero stanovitno spoznaval in po veri živel; podeljuje svojim vernikom za-

krament sv. Rešnjega Telesa, ono veliko večerjo, o kateri je Kristus rekel: "Kdor je moje Telo in pije mojo Kri, ostane v meni in jaz v njem; kdor je ta kruh, bo živel na veke." Če je človek padel v grehe in je njegova duša težko ranjena, prihaja Cerkev kot usmiljeni Samaritanec in mu obveže in umije njegove rane v zakramentu sv. pokore. Vidite, kaka sreča za nas, da smo v katoliški cerkvi!

Sedaj pa pomislite, koliko je ljudi, ki ne znajo te sreče ceniti! Brezbrizni so za svojo Cerkev. Da, mnogi so celo nevhvaležni in se bojujejo proti nji! Vsaka laž, vsako obrekovanje jim pride prav, da blatijo svojo mater, katoliško cerkev. To je prav peklenško, hudičevo delo, katero je pa Kristus napovedal: "I peklenška vrata je ne bodo premagale."

Prijatelji, ljubite svojo mater, katoliško Cerkev! Srečni ste, da ste njeni udje; srečni ste, ker edino le ona vam podaja resnične, prave Kristusove nauke, edinole ona vas popelje k večnemu življenju. Prizadevajte si pa tudi, da boste živi udje te Cerkve, da boste zelene mladike na drevesu sv. cerkve. Potem se bodo tudi nad vami spolnile besede Gospodove, ki jih je govoril pri zadnji večerji svojim učencem: "Jaz sem trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, ta rodi mnogo sadu." Amen.

PRAZNIK VNEBOVZETJA MARIJINEGA.

Marija si je najboljši del izvolila, ki je ne bo odvzet.

Luk. 10, 42.

Evangelij današnjega praznika nam pripoveduje o dveh sestrah, ki so vsaka na svoj način hotele počastiti vzvišenega gosta, Jezusa Kristusa. Dobre strani teh dveh sester se vidijo najlepše na Materi Božji, Prebl. Devici Mariji. In ravno zato nam čita sv. Cerkev ta odlomek sv. evangelija ravno na današnji praznik. Mariji v čast hočemo o tem da-

nes premišljevati.

Kar nam pripoveduje današnji evangelij, to se je dogodilo v mestu Betaniji, v malem mestu, ki je ležalo nekako dobro uro hoda od Jeruzalema. Obdano je bilo od krasnih vrto, in božji Zveličar je kaj rad tja zahajal. Pogosto je bil gost prijatelja. Tudi danes je bil povabljen na obed, in Marta, Lazarjeva sestra, skrbna gospodinja, je imela glavo polno skrbi, kako bi gosta najlepše pogostila. V duhu jo vidimo, kako teka od kota do kota, kako hiti z delom, vidimo jo, kako ji je bilo pri srcu, ko je ob tolikem obilnem delu videla Marijo mirno sedeti ob nogah Gospodovih. Slišim jo v duhu tožiti: "Toliko je dela, toliko imam opraviti, da ne vem, česa se najpoprej poprijeti, ona pa tam poseja." v obraz si ji sicer ne upa ničesar reči, obrne se pa k gostu in pravi: "Gospod, poglej jo, kako me sestra pusti samo delati, reci ji, da naj mi pomaga. "Kristus pa je pustil Marijo, da je še nadalje mirno sedela, prijazno pa je pokaral Marto in ji rekel: "Marta, Marta, skrbna si in si veliko prizadevaš."

Prijatelji moji, glejte, Kristus Gospod tej marljivi, pridni, skrbni Marti nekaj očita. Kaj pa? Ali jo morda graja zato, ker je marljiva, skrbna, ker se tako trudi? Ne, prijatelji, ker delo, vestno, pošteno delo, ki ga ima vsakdo po svojem poklicu, nam je od Boga vsem ukazano. — — — Dela torej Marti ne očita. Očita ji nekaj drugega. "Marta, Marta, skrbna si in si veliko prizadevaš." Ali slišite te besede: "Veliko si prizadevaš?" Marto se je gotovo preveč brigala za delo — — — in to preveliko skrb ji Zveličar očita. Pa veste zakaj?

Bog nam res delo zapoveduje, toda noče, da bi nam vsled dela otrpnile roke in noge, on noče, da bi skrbeli samo za naš vsakdanji kruh, da bi nam radi samih posvetnih skrbi osivela glava, sključil se nam hrbet. Ne, mi nismo nikaki sužnji, marveč otroci Božji, vsaj molimo vsak dan: "Oče naš, kateri si v nebesih." Kdor vedno in vedno misli

edinole na to grudo, kako bi največ dobička imel od nje, ki radi samega dela niti pošteno ne more opraviti jutranje ali večerne molitve, kdor vsled dela ne najde niti časa, da bi šel v nedeljo k sv. maši, kdor edinole kopiči in kopiči ta zemeljski mamon, kdor pozablja, da ima tudi dušo, da je ta duša neumrjoča, da je določena ta duša za večnost: **Kdor tako dela, ta opravlja svoja dela proti volji Božji**, on zasluži občitanje Gospodovo: "Marta, Marta, skrbna si in si veliko prizadevaš."
 "Marija si je izvolila najboljši del" — — tako nadaljuje Gospod in hvali Marijo, sestro skrbne Marte. Kateri del si je pa izvolila Marija Betanska? Evangelij nam pripoveduje, da je sedela ob nogah Gospodovih. Sedela je tiho, mirno in poslušala Gospodove besede tako pazljivo, da je pozabila na delo. Kako se je že tedne in tedne poprej veselila na njegov obisk, sedaj je tu in razlaga o božjem kraljestvu, to priložnost hoče ona porabiti, zato sedi ob njegovih nogah in ga poslušala. To je del, ki si ga je izvolila Marija danes: Poslušanje božje besede, udeleževati se sv. maše, moliti zjutraj in zvečer, očiščevati svojo dušo pri sv. spovedi, pogosto prejemati Telo Gospodovo — — to je del, ki si ga je Marija Betanska izvolila.

Svet pa ta del zasramuje, zaničuje, se iz njega norčuje. Hoditi na zabave, k koncertom, v gledališče, v "movies"; to se lahko stori, toda iti v cerkev, moliti, to je zguba časa. — — Posejati in postajati po salunih — — dokler smo jih še imeli — — in po raznih drugih takih krajih še sedaj, kjer je polno dima in smradu, plesati do ranega jutra, to gre, to je zdravo; toda da bi šel v cerkev, če kaže na dež, ali če je slaba pot, to pa nikakor ne gre, s tega bo prišlo prehlajenje in bolezen. — — Napraviti kak izlet, potratiti lepo svoto dolarjev, to gre, tu ne sme nikdo kaj reči, vsaj si sam svoj gospodar in gospodar svoje mošnje, toda da bi plačal cerkvi to, kar si dolžan, tega pa Bog ne daj!

Da prebiraš romane, ki so pogo-

sto precej spolzki, če prebiraš in naročuješ protiverske liste in novine, vse to je v redu! Če se pa hočeš naročiti na katoliški list, kakor je Edinost, Ave Marija, ali Glasnik, potem je pa ogenj v strehi, potem si pa mračnjak, nazadnjak, to bi bilo na škodo! Ali niste že pogosto čitali tega v nasprotnih listih? Zato pa pravim: Svet ne vidi rad, da bi kdo sedel ob nogah Gospodovih, kaj takega svet sramoti, iz kaj takega se svet norčuje. Prijatelj, sedi kjer koli hočeš, če sediš ob nogah hudiča samega, ob nogah Belzebuba, pa ne bodo ničesar rekli, vse jim bo prav, samo ob nogah Gospodovih sedeti, to ne gre v današnji presvitljeni dobi, to ni moderno!

Tako govori svet — — — **toda Gospod nam kaže Marijo**, ki poslušala besedo božjo, ki moli, ki gre k sv. maši, ki hodi pogosto k zakramentom, na to Marijo nas danes opozarja Gospod in pravi: "Marija si je najboljši del izvolila." Prijatelji, premislite te besede! Iz vsake hiše, iz vsake družine mora peljati dobro pohojena pot, pot k nogam Gospodovim. Kjer je ta pot poraščena s travo, tam pelje ta pot k grehu! "Kdor ni z Menoj, je proti Meni" (Mat. 12, 30). — — Kdor noče sedeti ob nogah Gospodovih, ta si išče slabe družbe, pregrešne zabave — — in naj mi nikar ne zameri, če trdim, da sedi ob nogah hudičevih. Ozrite se okoli sebe, med svojimi znanci, pa mi boste morali priznati, da trdim resnico.

Zakaj se pa evangelij o Marti in Mariji čita ravno danes? Veste to dobro. Praznujemo danes spomin onega dogodka, ko je Prebl. Devica mirno zaspala in bila z dušo in telesom vzeta v nebo, praznujemo danes **Vnebovzetje naše Matere**. Kako krasno se prilega evangelij o Marti in Mariji na Mater Božjo!

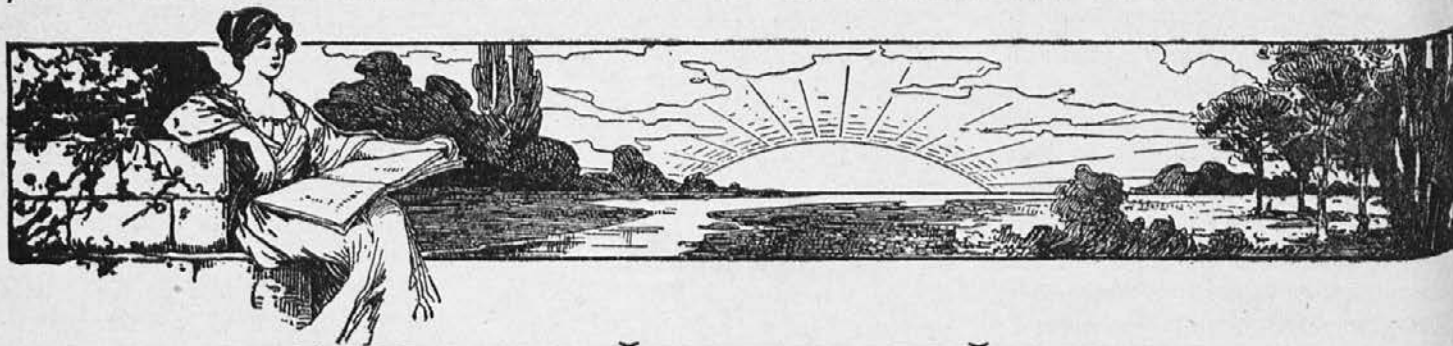
Ona je bila Marta od svoje zgodnje mladosti pa do svoje pozne starosti. Že kot otrok, ko je hodila v šolo v jeruzalemski tempelj, se je pridno učila vsega, kar se je takrat zahtevalo od žensk. Tam je šivala obleke za cerkvena opravila, opravljala domača dela. Kolovrat in vre-

teno te marljive deklice so dolgo hranili kot spomin v Jeruzalemu. Z neprestanim delom se je pripravljala na svoj bodoči poklic, dasi kraljevskega rodu, je vestno opravljala svoja vsakdanja dela. Tako je bila Marija z ozirom na delo marljiva Marta.

Razun tega je bila pa tudi tista Marija Betanska, ki je sedela pri nogah Gospodovih. Znana vam je podoba sv. Ane, kako razlaga svoji hčerki sv. Pismo. Tako je sedela Marija že kot mala deklica ob nogah Gospodovih. Zjutraj in zvečer je povzdignila svoje srce k Bogu, sedela je ob nogah Gospodovih celi dan. Še predno je Zveličar izbral svoje učence, je bila Marija njegova zvesta poslušateljica. "Blagor jim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo"! (Luk. 11, 28).

In ker je sedela ob nogah Gospodovih, zato ga je razumela in znala biti pokorna. "Glej, dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi" (Luk. 1, 38). Ni godrnjala, ko se ji je bilo treba podati na daljno pot v Egipt, zato je vedela, kje naj išče zgubljenega Sina — — — naravnost je šla v hišo Gospodovo. In vdala se je v voljo Božjo, ko je stala pod Križem, na katerem je visel njen Sin. Konečno je prišla tudi za njo zadnja ura: "Jesus, tebi živim, Jesus, Tebi umrjem, Jesus, Tvoja sem v življenju in smrti." Da, Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet.

Prijatelji! Enkrat nam bodo vzeli vse: naše premoženje, naše posestvo, naše zdravje, naše življenje — — — samo nekaj nam bo ostalo, in veste kaj? Ti trenutki, katere smo preživeli ob nogah Gospodovih: Naše vsakdanje **molitve**, naše **dela**, ki smo je vestno vršili v svojem poklicu, **božje službe**, katerih smo se udeleževali, in naša **dobra dela**, dela usmiljenja. Vse drugo nam bo odvzeto, samo ti bodo stali ob naši smrtni postelji, ti nas bodo spremili do groba, ti bodo šli z nami, ko nas bodo sorodniki in znanci zapustili na pokopališču, v večnost k božjemu prestolu, da bi izprosili za nas večno blaženost. Amen.

GLASNIK ŽENSKIH DRUŠTEV.

H. B.

No, zdaj ste pa že dosti pokore naredile. Prav starokrščanska je bila. Zato upam, da boste mirno prenesle, kar vam bom povedal. Veste stvar je bila ta-le:

V začetku maja sem moral v La Salle na pomoč. Ko so rdeči generali na Lawndalu in njih La Sall-ski gmajnarji to zvedeli, jim je kar sapo zaprlo. Češ "kvartirmohar" je že tu, kmalu pride za njim cela procesija rujavih mravelj, ki nas bodo pregnale iz La Salla in v Lawndalu mej dva ognja dobili. Zdaj, ko smo vsi zopet v Chicagi, so prilezli izza plota, odkoder so opazovali obkolitev in na ves glas hvalijo svojega rdečega patrona la Salla, ki jih je milostno obvaroval preteče nevarnosti. Naenkrat so postali tako navdušeni za sv. Roka v La Sallu, da se nikar nič ne čudite, če boste lepega dne slišali, da zbirajo trideset-tisoč-dolarski fond zanj, s katerim bo lahko prišel s psa na konja. Zato svetujemo vsem gospodom, ki imajo kake "truble" v župniji naj nas pokličejo na pomoč, pa bo župnija naenkrat kakor en mož, enega srca in ene roke polne zaostale kolekte. Pa to le mimogrede.

Mej tem časom, ko sem jaz v La Sallu "pot pripravljaj" in socialistom rakev tesal, se je pri nas v Chicagi, kakor veste vršila velika slovesnost. Birmo smo imeli. Ker imam jaz, kakor pravijo najlepšo in največjo sobo, kar se za tacega gospoda kajpada spodobi, so jo brez moje vednosti in dovoljenja določili za sprejem tujih gospodov za ta slovesni dan. Za kaj tacega pa ni bila pripravljena, ker je obenem uredniška so-

ba. Kdor pozna urednike, ve, da znajo pač časopise urejevati, ne pa svojih uredniških sob. Predno kdo vanjo stopi je najbolje, če se da za življenje zavarovati, ker je v nevarnosti, da bi noge ne zlomil ob razmetanih knjigah, ki leže vse naokrog, kakor romarji pri Mariji Pomagaj mej mašami. Jaz sem sicer redovnik, a v tem oziru gotovo ne zaslužim niti tega imena. Ker sem do zadnjega, predno je bilo treba iti na vlak, sedel pri svojem pisalnem stroju, sem tako pustil, kakor bi bila strela vdarila v sobo.

Par dni pred birmo se je naš Fr. Bonifacij, z nekaterimi pomožnimi močmi, menda z vilami spravil nad to Matjažovo vojsko časopisov in knjig. Ko pridem nazaj bi mu bil najrajši dal medaljo, tako lepo je "sklinal" sobo. Ker sem se ves pomlajen vrnil iz La Salla, — tam je namreč izvrsten zrak in voda, in to so menda edine tamkajšne dobrote — sem se takoj zopet vsedel k pisalnemu stroju, da nadomestim zaostalo. Mej drugim sem kmalu tudi potreboval ženskih dopisov. Iščem in iščem velike "kuverte" v kateri sem imel vse skupaj spravljene, a je ne najdem. Vse sem po večkrat premetal in preiskal še po ribniško, tam, kjer sem vedel, da je ni. Tudi sv. Antona sem pocukal, pa me je na cedilu pustil, kakor takrat, ko sem se prvič v Ameriko peljal

Kam bi bila prešla! Pred odhodom sem jo imel še na pisalni mizi. Ko bi bila imela naslov "Ženska pisma," in bi mi bil kak socialist pospravljaj sobo, bi gotovo njega obdolžil, ker po takem "šacu" bi nje-

ga preveč prsti srbeli, da bi se mogel premagati. A na "kuverti" je bil čisto nedolžen naslov: "Dopisi." En čas sem mislil, da morda zloglasni uredniški škrat na njej sedi. Njemu je bilo gotovo veliko na tem, da bi mi jo spravil v uredniški koš, ker sem v zadnjem trenutku pred odhodom še nek drugi važen spis vanjo vtaknil: Življenjepis enega naših najbolj kričavih socialistov, ki je bil tudi vreden socialista. Toda "kuverta" je bila precej rejena, bi jo bil pri temeljitem iskanju gotovo zapazil. Tako je ostala samo še ena možnost, da je pri prenašanju morala doli pasti in jo je zadela usoda drugega papirja, ki se na vago prodaja ali pa na "eli" pokuri.

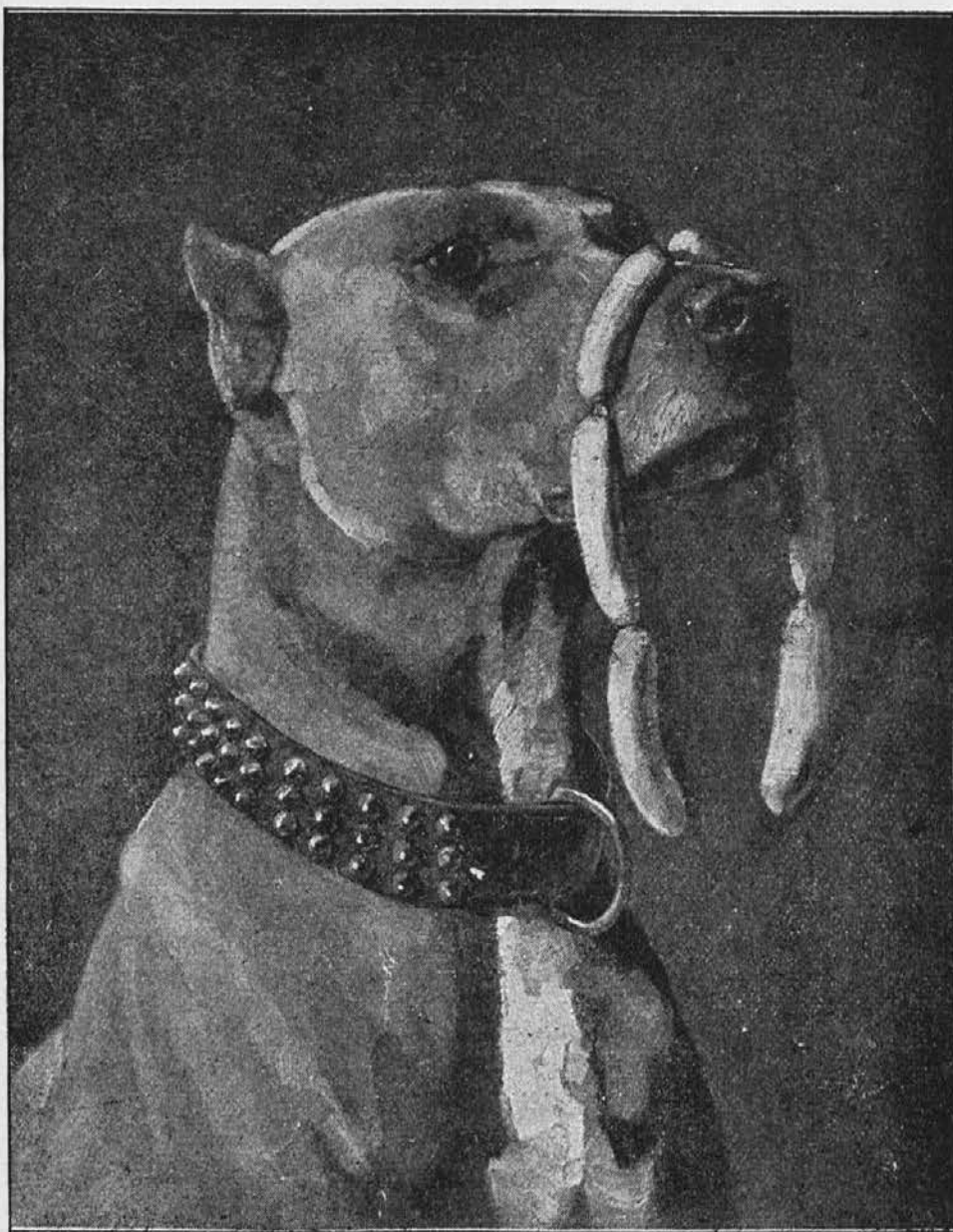
Pa recite, če ni bilo za iz kože skočit. Na eni strani strah pred "b . . . jezo," na drugi strani pa bankerot v dopisih, ki sem jih s krvavimi žulji skupaj spravil za pasje dni, ko se ženskam "tinta" posuši. Koliko dopisov je bilo ne vem čisto natančno, tudi imen vseh "dopisnic" ne. Ker pa odgovornost name pade in jo tudi sprejemem, ne nanje, jim bodi na tem mestu dana čast, ker so se v tolikem številu odzvale mojemu pozivu, da bi bil njih kornet do konca leta oddan. Kolikor se spominjam so bili dopisi iz: New Yorka, Clevelanda, Indianapolisa, Willarda, Ely, če ne Eveleth-a, Bradley-a, Alexander, Pa. in morda še odkod drugod.

Skoro gotovo bo, če že ni katera teh "dopisnic" rekla: V koš jaz sama lahko vržem, kar napišem, mi ni treba zato nobene znamke plačevati. Jaz pa pravim, da bi to mašče-

vanje ne bilo vredno društvenice katoliškega društva. Le maščujte se nad vbogo uredniško paro, a maščujte se, kakor se društvencam katoliških društev spodobi. Če hočete vam bom jaz povedal kako. Vsaka, ki je dozďaj tako zastonj čakala

svojega dopisa, kakor včasih terne pred loterijsko desko, naj tudi tako naredi, kakor je naredila takrat. "Še enkrat bom stavila," je klubovavno rekla, pa ravno te številke bom stavla, bom videla, če bodo prišle

ali ne. — "Še enkrat bom napisala," naj reče, "pa ravno tako bom napisala in še malo več bom napisala!" Tako bo prav, za vas in za me. Jaz vam pa garantiram, da bom odslej vaše dopise tako spravljal, kot "čeke" in ne kot "bile."

TEŽKO ZATAJEVANJE.

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

Pri teh razmerah je bilo pričakovati krvave bitke, pravo klanje.

Gotovo pa ni nikdo tako hrepenel po maščevanju kakor obrovski in junaški vojvoda Lotarinški, Očeta, katerega je nad vse ljubil, je hotel danes maščevati. Coligny-ja je smatral za povzročitelja zavratnega umora. Njega je hotel v bojnem metežu poiskati in ubiti. Kaj takega bi bila predrznost i od junaka, kakor je bil Balafre. Toda on je načeloval četi vitezov, ki niso bili samo njegovi vazali, ampak cvet katoliškega plemstva. Vsak si je štel v čast, da sme nositi orožje pod vodstvom junaka Balafre-a. Admiralu je na vsak način pretela velika nevarnost, če se posreči vojvodu, da zapazi v bojni vihri morilca svojega očeta.

Na enem malih gričkov, ki se dvigajo v ravnini Montcontourski obstal je vojvoda s svojo četo. Jeklene oprave, v katere je bilo vdelano zlato in srebro, so se blesketale, da so slepile oko.

Kakor prežec orel, ki se pripravlja, da se bo spustil na svoj plen, je gledal vojvoda okoli sebe po ravnini, ki je bila polna vojaštva: Iskal je samo enega, — — Coligny-ja. Iz znamenj je hotel presoditi, kje se bojuje admiral. Soditi po osebnih srčnosti in po poklicu Coligny-jevem se je moral ta boriti v prvih vrstah. To mnenje je bilo pa samo domnevanje, zato ni hotel preje poseči v boj, dokler ni bil siguren. Potem še le je hotel vdreti v sovražne vrste s svojo jekleno četo, napasti admiral in tako maščevati očeta in domovino.

Tako se je zgodilo, da se je že na več mestih pričel boj, Balafre in nje-

gova četa je pa še vedno stala mirno na gričku.

Proti deveti uri je silno topniško streljanje otvorilo bitko. Gromenje topov je bilo pa veliko strašneje, kakor so bili učinki. Takratni topovi so bili res prave pošasti glede oblike in velikosti, niso pa bili ravno posebno nevarni. Že basanje topov je vzelo precej časa in je bilo jako neprilichno, topničarji pa navadno niso zadeli ničesar, strel je padel navadno vedno zraven cilja. Razun tega so bili pa topovi tako neokretni in težki, da jih je bilo jako težko premikati in obračati. Pustiti so jih morali vedno na mestu, kamor so jih postavili; ni bilo mogoče z njimi slediti razvoju bitke. Njihovo gromenje je oznanilo pričetek bitke, potem so pa obmolknili, bojno polje so prepustili meču, sulici in bojni sekiri.

Komaj pa so obmolknili topovi, ko so sovražni stranki pričeli z naskokom. Bil je to velikansk. a tudi grozen pogled! Vitezi v svojih jeklenih opravah, z dolji spušenimi naličniki, z dvignjenimi štiti in sulicami so drvili drug proti drugemu. V teh trenutkih ni nikdo mislil na stvar, za katero se je boril na življenje in smrt. Navdajala je vsakeka edino le hrepenenje, da zadosti svoji nenasitni bojaželjnosti, ki je celo pri viteških igrah zahtevala svoje žrtve. Celotno vojvoda Henrik Lotarinški je pozabil na svoje maščevanje, z napestjo je zasledoval naskok vitezov. Oddaljenost med njimi je postajala vedno manjša in manjša; v nekotnih trenutkih se je moralo zgoditi nekaj strašnega, ko boste obe stranki trčili druga ob drugo. Grozno pokanje in prasketanje je oznanjalo, da

ste bojni sili trčili skupaj. Gost prah se je dvigal in zakrival bojni metež. Vendar se je dalo iz posameznih dogodkov presojati, kako se razvija bitka. Do mesta, kjer je stal vojvoda s svojo četo, je bilo slišati jekleno prasketanje, kovinaste udarce, šumenje in tiho gromenje; zdelo se je, da se bojujejo peklenke sile. Nekoliko trenutkov je bila krvava borba neodločna. Naenkrat pa se je velikanski klopčič začel valiti proti vojnim vrstam Hugenotov, dokaz, da je bila Coligny-jeva stranka vržena nazaj.

"Ha, pri sv. Henriku, mojem patronu, naši suličarji zmagujejo!" zavpil je Henrik Giz. "Glejte, izdajalci že beže!"

Takoj pa se je obrnila pozornost vojvode na drugo bližnjo točko, kjer pa boj za kraljevo vojaštvo ni bil posebno ugoden.

Ko so zatrobile vojne trobente, drla je protestantska pehota v divjem srdu na sovražnika. Pred svojim polkom je tekal bojaželjni predikant Jeremija Makabejec, s čelado na glavi, okoli halje je imel pripet oklep, v levici je držal ščit, z desnico pa je vihtel silen meč. Srčnost in hitrost predikanta so razvneli njegove bojne tovariše, da so hiteli za njim in se prvi spopadli s sovražnikom. Njihov naskok je bil silen in je omajal sovražne vojne vrste. Pričetkom so kraljeve čete omahovale, a se kmalu zopet ustanovile, pričelo se je krvavo klanje. Ko so pa nove normanske čete in druga hugenotska pehota ko divje pošasti naskočile katoliške polke, so se pričeli ti počasi umikati. Henrik Anjou-ski je zapazil njihovo stisko in jim poslal Švicarje v pomoč. Hrabri

sinovi Alp so se med bučanjem trobent pomikali naprej, ki je pa takoj prenehalo, kakor hitro so prešli v naskočni tek. Toda Švicarji niso prišli do svojega cilja. Bistroumni Coligny je takoj sprevidel ves položaj in poslal proti Švicarjem nemške najete čete. Med tem ko se je razvnel krvav boj med nemškimi in švicarskimi vojaki, divjalo je krvavo klanje med francosko pehoto. Na posameznih točkah so Hugenoti že prodrli sovražne vrste. Tu je opazil Henrik Lotariški nevarnost, uvidel je svojo dolžnost, da se mora zaenkrat odreči osebnemu maščevanju, da mora pohiteti svojim tovarišem na pomoč. Dvignil je svojo orjaško postavo na konju, pokazal z roko proti pehoti in zavpil: “Prijetelji, tam-le moramo napraviti prostor! V boj z Bogom in sv. Denis-em!”

“Z Bogom in sv. Denis-em!” ponovili so plemiči.

V trenutku so bili vsi pripravljene za boj. Načelniki so padli po obrazih, jeklene ščite so vrgli preko leve roke, sulice so nekoliko naglili, trobente so zatrobile in pet sto vitezev je drlo s hribca proti nižini. Zemlja se je tresla pod naskokom teh obrov. V dveh dolgih, ozko spojenih vrstah, so drli na sovražnika.

Med tem je pa Jeremija Makabejec vrgel kraljeve čete nazaj in se ravno pripravljaj, da jih bo s svojo tolpo zasledoval, ko je opazil nevarnost.

“Ne bojte se, sinovi Jude!” je zavpil srčni predikant. “Tudi one prevezetne Filistejce izročil je Bog v naše roke. Na noge, pomorite jih z ostrino meča!”

Spretnije, kakor bi to človek pričakoval od neizvežbanih kmetov, spremenili so kmetje svoje postojanke Morda so dobili tozadeven ukaz od izkušenih častnikov, ali pa so sledili naravnemu nagonu, da so se ozko stisnili vkup. Prve vrste so hitro pokleknile in vprle kopjišče sulic v zemljo. Na ta način so tvorili oborožen pravokot, ki je nameril svoje ostrine proti sovražniku.

Bila je takorekoč neprodorna bojna črta, ko je pridiral sovražnik.

Ko je bila Balafre-ova četa nekakih petdeset korakov oddaljena, povesila je sulica za siguren sunek. Vojvoda sam ni rabil sulice. Smatral je to orožje za nedostojno v boju z neizvežbanimi kmeti. Tudi ščita ni rabil. Podoben pa je bil na svojem konju, ki je bil ves v oklepu, sohi iz jekla. Sedaj je dvignil svoj meč, za njim so pa pridrli njegovi vitezi v jeklenih opravih, nastal je grozen spopad. Kakor bilke so se lomila kopja kmetov pred naskokom vitezov! Niti ena sulica ni zgrešila svojega cilja. Predikantu Jeremiju Makabejcu prodrla je sulica vrat; ne da bi dal glas od sebe, se je zgrudil na tla. Vitezi so pograbili za meče, pričela se je krvava morija med kmeti.

Balafre ni privoščil svojim vojnim tovarišem niti trenutka odpočitka; naglo je razvrstil zopet svoje vojaštvo in drl na čelu svojih pet sto vitezov proti prodirajoči pehoti. Ker je napadel sovražnika nepričakovano in od strani, bil je sunek naravnost uničevalen. Dolgi meči vitezov so takorekoč kosili kmečke vrste, ki niso imeli niti ščitov v svojo obrambo. Padali so ko trava pod koso. Pa tudi kraljeva pehota je napadla z vso silo, krvoželjnost in srd sta se je lotila tudi pešcev. Hugenoti so obupali, orožje so metali od sebe in prosili za milost. Toda kraljeve čete niso hotele prizanašati. Cele polke so pobile prav do zadnjega moža. Tudi predikanta Samuela Caleba zadela je ista osoda kakor njegovega stanovskega tovariša Jeremija Makabejca, samo s tem razločkom, da se je Caleb skrival za hrbtom poveljnika Joela, ko so okoli njega padali tovariši ko snopi.

Kakor je bila tepena hugenotska pehota, tako so bili poraženi nemški najeti vojaki. Izvzemši dve sto mož, pobili so Švicarji vse.

Coligny je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi zabranil poraz. Ko je videl, da je njegova pehota uničena, podal se je osebno v boj, obdan od male čete zvestih to-

varišev. Njegov poročnik, markez Hugo Riviere, je bil vedno ob njegovi strani, da bi obvaroval starega poveljnika. Admiral se je boril prav z mladeniškim ognjem. Vse se je gnjetlo okoli njega. Udarec sovražnega meča je prerezal sklepe na oklepu, tako da je ta padel na tla. Coligny-eva prsa so bila prosta, toda samo za trenutek. Hugo je zapazil nevarnost, skočil pred admiralom in ga branil s svojim ščitom. Udarci so padali na njega, a on je vzdržal, dokler se ni nekaterim Hugenotom posrečilo, da so prodrli med admiralom in sovražnikom. Riviere se je sedaj obrnil nazaj in videl admiralom krvaveti. Dobil je udarec s puškinim kopitom, ki mu je izbil nekaj prednjih zob. Toda ostal je srčen in trmast, na vsak način je hotel nadaljevati boj.

“Moj oče, rotim vas, zapustite bojno polje! Vi ste težko ranjeni,” prosil je markez.

“Smrt ali pa zmaga!” odvrnil je Coligny. “Pomagaj mi, da spravim oklep v red!”

“Vse zastonj, — — nesreče današnjega dneva ne moremo več preprečiti!” pripomnil je Hugo, ko je pritrdjeval oklep. “Nazaj, moj oče! Rešite se, — — ohranite se za veliko stvar svobode!”

S temi besedami je zgrabil admiralom za roke, da ni mogel naprej. Skušal je govoriti, a kri mu je zaprla sapo.

Baron Regnier je opazil nevarnost, v kateri se je nahajal admiralom, opazil je trud in prizadevanje markezo. Skočil je k admiralu in mu zavpil na uho: “Rešite se, admiral! Balafre dervi s svojimi vitezi sem!”

Istočasno pa je zgrabil za uzdo in hitro obrnil konja. Posrečilo se mu je, da ga je potegnili z bojnega metža in ga spravil z velikim trudom na prosto polje na varno.

“Admiral prepuščam vašemu varstvu!” rekel je Regnier. “Jezdite hitro, — — mogoče, da vas bodo zasledovali. Na svidenje!”

Po teh besedah je obrnil svojega rujavca in se vrnil na bojno polje.

Hugo je spodbodel svojega konja.

Isto je storil admiral.

"Kako se počutite, moj oče?" vprašal je skrbni poročnik.

"Teško mi je pri srcu!" odgovoril je starec. "Da sem moral doživeti ta dan!"

"Za porazom pride zmaga," tolažil je Hugo. "Hitite! Povsod so videti sovražni jezdec!"

Dirjala sta v smeri proti jugu. Videti je bilo, da ni nikdo opazil njunega bega. Bojno polje je ležalo že daleč za njima. Večkrat se je ozrl Hugo nazaj v vednem strahu, da jih sovražnik zasleduje. In resnično, zapazil je dva jezdeca, ki dirjata za njima.

"Zasledujejo naju!" je rekel. "Hitro, oče, hitro!"

Zopet je spodbodel konja. Tudi Coligny, ki je pričel omahovati v sedlu, zbral je svoje skrajne sile in spodbodel svojega vranca. Tako sta dirjala zopet nekoliko časa. Riviere se je zopet ozrl in zapazil, da se daljava med njima in zasledovalci vedno bolj manjša. Še bolj se je pa prestrašil, ko je zapazil, da se admiral vsled prevelike izgube krvi komaj drži v sedlu. Za upornika proglašeni admiral, na kojega glavo je bila razpisana nagrada 50.000 zlatih kron, je brezdvomno izgubljen, če pade sovražnikom v roke, ni pa — bilo je, da se mu posreči uiti. Tu je pokazal Riviere svojo velikodušnost.

"Jezdite dalje, oče! Tema dvema gospodoma za nama bom dal jaz plemenitejo nalogo, kakor pa da zasledujeta starega, ranjenega junaka!"

Admiral ni rekel ničesar, bržkone ni poročnikovih besed razumel, sicer bi se bil požrtvovalnosti svojega poročnika gotovo uprl. Dirjal je dalje, poročnik pa je obstal in potegnil meč. Ker je zadobil v bitki le dve mali, neznatni rani, je mislil, da je dovolj močan, da se spusti v boj s preganjalcema in da jih zadrži tako dolgo, da bo admiral na varnem. V tem upanju ga je potrjevala okolščina, da sta jezdeca jezdila precej daleč narazen; gotovo je imel eden boljšega konja ko drugi. Sklenil je torej, da napade prvega in ga raz-

oroži, predno dospe drugi. Vsekakor se je moralo to hitro izvršiti, zato se je hotel prvega s smrtonosnim, a jako težavnim napadom iznebiti. Vtaknil je meč v nožnice in segel po ostro bodalo. Ne da bi se ganil, je pričakoval nasprotnika in se vedel tako, da ni bilo vedeti, ali hoče napasti ali se braniti. Niti naličnikov ni spustil doli, da je tako premotil nasprotnika. Sovražnik je pridiral na bližino kakih sto korakov, ko je zadržal konja in jahal počasi proti človeku, kojega vedenja ni mogel razumeti. Ko je prišel blizu Riviere-a in ga hotel ravno nagovoriti, spodbodel je ta konja in zdirjal mimo njega. Zgodilo se je to bliskoma,

Rev. P. Evstahij, O. F. M.

POJDI V CERKEV.

Mračne duše vsepovsod,
polne srda in obupa; —
Satan seje seme strupa . . .
Pazi, pazi, bedni rod! —

Kvišku, misli in želje!
Bitje tožno in potrto,
tudi zate je odprto
božje milosti Srce!

Pojdi v Cerkev, o zemljan,
bođi zopet dete verno! —
Bog te ljubi neizmerno,
nate čaka dan na dan . . .

vendar njegovi varni roki in bistremu pogledu se je posrečilo, da je potisnil bodalce nasprotniku skozi vrat. Sovražnik je padel raz konja. V tem je pridiral drugi.

"Kdo si, ničvrednež, — — hinavsk v boju in brezčasten dovolj, da kriješ hrbet bežečega domovinskega izdajalca Coligny-ja?" zavpil je tujec.

"Ničvrednež si ti, — — ne jaz!" odgovoril je Hugo Riviere. "Ti, kojega oprava slepi in goljufa, ki predstavlja plemenitaša, — — ti si ničvrednež, ker si hočeš zaslužiti nagrado 50.000 zlatih kron, ki so razpisane na Coligny-jevo glavo."

"Lažeš, lopov! To slavo si hočem

pridobiti, da bom ubil upornika, ki je pozabil na svojo prisego, upornika, ki mrevari svojo domovino. Ti boš pa plačal s svojim življenjem, da si me tu zadržal!"

S temi besedami je drl proti markezu. Pričel se je dvoboj, na obeh straneh so padali silni udarci. Markez je bil sicer jako spreten; ponovno je prestregel nasprotnikove udarce. Ta je bil ves divji od jeze, da je bil zadržan pri preganjanju admiral. Pustil je meč pasti, zgrabil bojno sekuro, spodbodel svojega konja, zdirjal hitro mimo markeza in udaril s tako silo po čeladi, da se je razklala, in da je med stokom zdrknil Riviere raz konja. Tudi zmagovalec je skočil raz konja, pobral svoj meč, se zopet dvignil na konja, za ranjenca se pa ni več brigal. Mislil je samo, če bo mogoče dohiteti admiral. Ko je pa zasukal konja, zapazil je tolpo bežečih Hugenotov. Ker je uvidel, da ne bo dosegel svojega namena, je jezno zaklel in jahal v smeri proti vzhodu.

Nekoliko minut pozneje dospeli so bežeči plemiči do mesta, kjer so našli ranjenega poročnika v nezavesti.

Bitka pri Montcontour-u je bila kratka, a krvava. Od 25.000 mož broječe protestantske armade, jih je ostalo komaj 6.000 pri življenju. Celi polki so pokrivali bojno polje, kjer so se borili. Poraz Hugenotov je bil popolen. Vsi topovi, vsi tovari, vse zaloge so padle v roke zmagovalcev. Konec prvega dela.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Radi odsotnosti g. urednika "Ave Maria", so izostale zahvale in več drugih stvari, katere bomo priobčili v prihodnji številki. Prosimo potrpljenja. Vse pride na vrsto.

DAROVI ZA "AVE MARIA."

Dr. J. W. Mally, Cleveland, Oi \$10.00; Rose Kovac, Porter, Ind. \$3.00; F. Mohorič, Houston, Pa. \$2.00; F. Sajovic, Cleveland, O. \$2.00; Mrs. M. Yahn, Bronten, Minn. Glasnik \$1.00; F. A. Jaksic, Mc Gregor, Minn. \$1.00; A. Vidic, New York, N. Y. \$1.00; M. Mencinger, Cleveland, O. 75c.; Mary Grum, Forer City, Pa. 50c.; M. Sivic, Forest City, Pa. 50c.

BODI MIL SODNIK!

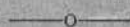
Vsled neredne sebičnosti je v nas težnja, da sodimo sebe kar najmilejše, svojega bližnjega pa kar mogoče ostro. Sebičnost je vzrok, da smo do drugih trdi v obsodbi, naj jo izrečemo le v mislih ali naj jo razodenemo napram drugim v besedah. In kako rado nas to slabo nagnenje potegne za seboj!

Pa pomisli, da smemo le takrat izreči o kom obsodbo, če smo pregledali vse koticke njegovega srca in še prepričali, s kakšnim namenom in kako je on to rekel in storil; ti pa še o sebi navadno zelo težko poveš, kakšne misli so te nagnile in kako si to ali ono opravil, kako boš torej trdil o drugem človeku, da poznaš njegovo srce in voljo? Zelo težko je druge ljudi prav soditi, in vendar tako mnogi izrekajo z največjo lahkomišelnostjo svoje slabo mnenje in prepričanje o bližnjem!

Vedi, da ne vidiš vse duše svojih znancev. Ko torej hočeš tega ali onega soditi, ga sodi milo, ker vedi, da je njegovo srce polno čednosti, katerih pa ti ne opaziš pri svoji omejenosti, pač pa jih opazi Bog, ki preiskuje globočino človeške duše; morda je tvoj bližnji Bogu najbolj drag ravno zaradi ene od tistih kreposti, katere ti nisi še nikoli spoznal v njem.

Da boš prav sodil in ne obsodil po krivem svojega bližnjega, naredi takole: misli si, da si ti on, on pa da si ti. Potem pa tehtaj njegove besede in dejanja. In v prvem hipu boš vse drugače razumel njegov položaj in boš vse drugače rekel o tisti njegovi lastnosti, ki te je prej najbolj jezila in odbijala. In ako ga ne moreš tudi potem milo soditi, prevdari, kako hude so bile morda skušnjave, katerim je podlegel, in kako se je poprej prizadeval in trudil in boril, predno so ga obvladale; premisli, da bi bil ti v istih preizkušnjah morda že zdavnaj poprej premagan! In v grešniku vidi bolnika, kateremu moraš s prijaznostjo in milobo toliko pomagati, kolikor le moraš! Božja uredba je pač taka, da se

učimo nositi bremena drug drugega. Nikdo ni brez napak in hib.

Najboljše vzgojno sredstvo.

K staremu župniku, ki je bil na glasu kot dober vzgojitelj je nekega dne višji uradnik pripeljal svojega sina, če bi se dalo še kaj poštenega iz njega narediti. "Moram priznati", pravi žalostni oče, "da ga je malo prida. Vse sem že poskusil na njem besedo, roko, palico, a vse zastonj. Vedno slabši je." Župnik ga vpraša: "Gospod ste li tudi kaj molili zanj in z njim?" — "Ne, tega pa nisem poskusil". — "Potem se prav nič ne čudim, da je tako. S palico in podobnimi kaznimi se pride navadno do kože, srce pa ni vrh kože, zato ga taka sredstva ne dosežejo." Začnite z molitvijo zanj in z njim. Če ne bo nič pomagalo, potem mi ga pripeljite." — Mož si je pustil dopovedati in vzgojil je fanta, ki je pozneje kot mož delal čast družini in človeški družbi. Oče, mati, pojdiva in tudi vidva tako storita!

Kdor do zadnjega odlaša.

Angleški kancler-mučenik Tomaž Mor je raznim lahkomišljenim kristjanom, ki so tja v en dan živeli, rad pripovedoval sledečo zgodbi: Neki lahkoživček je na opomine, naj bo vendar pameten in naj pravočasno začne na smrt misliti, vedno odgovarjal: Nič se ne bojte, ne bom se stegnil, kakor pes za plotom ne. Kadar bom videl, da gre za res, bom, če drugega ne, vsaj zdihnil: Moj Bog odpusti mi moje grehe! pa bo vse dobro. Prišlo je za res. Nekega dne, je ves v rožicah jezdil čez neki most. Naenkrat zahrešče trhle dile pod njim. "Vse skupaj naj hudič vzame!" je še zakričal in štrbunknil v deročo vožo, ki je zagrnila njegovo telo, dušo je pa najbrž pobral tisti, kateremu jo je izročil.

ROJAKI, NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "AVE MARIA"!

EDWARD V. SOURBIER

Edini katoliški pogrebnik

V STEELTONU

se priporoča Slovincem in Hrvatom

Na uslugo podnevi in ponoči

Bell Phone: 191

Front & Swatara Streets

STEELTON, PA.

ROJAKI

kateri želite dobiti iz starega kraja sorodnike ali prijatelje in jim želite poslati prošnje (Affidavit) se obrnite pis-

meno ali osebno na:

Michael Zeleznikar

SLOVENSKI NOTAR

(v uradu "Edinosti.")

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILLINOIS.

IMENIK KNJIG

KI SE DOBE V ZALOGI **KNJIGARNE EDINOST**

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

MOLITVENIKI.

ANGELSKA SLUŽBA za dečke (kako se streže pri sv. maši)	\$.05
Bodi moj naslednik	\$ 1.00
Bog med nami	1.00
DEVICA VERNA, šmarnice96
Dobra spoved05
DUHOVNI BOJ	1.00
DUŠA POPOLNA	1.00
DUŠA SPOKORNA	1.00
IZ DUHOVNE zakladnice Tomaža Kempčana45
Mala zakladnica10
MOJ TOVARIS	1.00
Marija Varhinja nedolžnosti, usnje	1.25
Nazaret	1.00
NEBESKA Hrana I. in II. zv. a \$125.	2.50
Obhajilne molitve, broš.05
OBREDNIK DR. NAJSV. IMENA35
OBREDNIK Krščanskih Mater35
OBREDNIK za III. red sv. Frančiška35
PRIPRAVA NA SMRT	1.25
Rajski glasovi, usnje	1.25
Rajski glasovi, vatirano usnje	1.50
Skrbi za dušo, usnje	1.25
Skrbi za dušo, vatirano usnje	1.50
SV. KRIŽEV POT15
SV. ROŽNI VENEC	1.00
ŠMARNICE, Volčič95
ŠMARNICE, L. Skufca95
ŠMARNICE arskega župnika95
Večna molitve	1.25
VODNIK III. reda35
Sedemnedeljska pobožnost na čast Marije 7 žal.10

ANGLEŠKI MOLITVENIKI.

KEY OF HEAVEN, molitvenik pripraven za vsakogar priročne oblike v različnih vezavah, cena od 60c. do	2.00
THE CHILD'S PRAYER-BOOK molitvenik za otroke, cena od 25c. do	1.50
THE DEVOUT CHILD, mall molitvenik za otroke10
THE YOUNG MAN'S GUIDE, molitvenik za mladeniče	1.50
THE YOUNG GIRL'S GUIDE, molitvenik za dekleta	2.00
VISIT TO THE MOST HOLY SACRAMENT, molitve za vsak dan v mesecu, pripraven za vsakega kristjana	1.50

Poleg navedenih, sprejemamo naročila za vse angleške molitvenike, ki jih je mogoče dobiti pri večjih knjigotržcih.

HRVATSKI MOLITVENIKI.

VRTEC GOSPODNI, vezan v usnje	\$ 1.00
RAJSKI CVJETOVI, vezan v usnje	1.00
UTJEHA STAROSTI	1.55
SLAVA BOGU, črna koščena vezava	2.00
SLAVA BOGU, vatirano usnje	1.75
PUT V NEBO, od \$1.75 do	3.00
ZVONČEC, navadna vezava	1.08
ZVONČEC, vatirano usnje	1.50
ZVONČEC, črna koščena vezava s okrašavo	2.00
ZVONČEC, vatirano usnje s okrašavo	1.75

NABOŽNE KNJIGE:

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE, Urban Nečmah, trdo vez.	\$ 1.00
JEDRO KATOLIŠKEGA NAUKA, trdo vez.95
KRALJESTVO BOŽJE NA ZEMLJI45
KRISTUSOVO TRPLJENJE45
KRISTUSOVO ŽIVLJENJE IN SMRT45

I. in II. del a 75c.	1.50
Lurški čudeži95
MOLIMO, ali najpotrebnejši nauk15
MESIJA35
NA NOGE V SVETI BOJ95
NEBESKA KRONA45
NEVESTA KRISTUSOVA50
OD BLAGOSLOVIL75
O SV. CIRILU IN METODU35
PAMET IN VERA45
PASTIRSKI LISTI25
RED ZA LJUDI živeče med svetom35
SLOV. GOFFINE, kratka zgodovina cerkvenega leta trd. vez.	2.00
SLOV. GOFFINE, kratka zgodovina cerkvenega leta meh. vez.	1.50

Spolnui zapovedi, dve knjigi a 50c.	1.00
SV. EVANGELIJ IN DEJANJE APOSTOLOV	1.50
SV. VINCENCIJ, trdo vez.75
TEMBELJI KRŠČANSTVA50
UMETNOST V BOGOCASNI službi	1.00
VODNIK MARIJANSKI75
VZORNIKI I. SV. OBHAJILA	1.00
ZGODBE SV. PISMA, obsegajoča 18. zv. posamezni zv. 20c. ako se naroči vseh 18 zv. skup. stane	3.00
ŽIVLJENJE G. JEZUSA KRISTUSA, mala izdaja35
ŽIVLJENJE SVETNIKOV, dr. J. E. Zore50
ŽIVLJENJE SVETNIKOV, Matija Torkar, velika izdaja II.	2.00

POEZIJE IN PESMI:

BISERNICE75
CERKVENA pesmarica, A. Berk50
CERKVENA pesmarica, L. Dolinar50
CVETJE NA POTI ŽIVLJENJA, M. Elizabeta75
IZ MOJE CELICE, M. Elizabeta	1.00
PESMI, J. CIMPERMAN75
POEZIJE, F. Levstik	1.00
PSALMI75
SOTOR MIRU75
VALENTIN VODNIK, svojemu narodu ZA SOLNCEM, G. Strniša35

RAZNE KNJIGE IN SPISI

AJDOVSKI GRADEC, J. Tomišek20
AMERIKA IN AMERIKANCI, J. F. Trunk, v svezkih, meh. vez.	1.50
AMERIŠKI SLOVENC, kaj hočemo, A. Tomec85
APOLOGETIČNI GOVORI50
FRANC PIRC, življenjepis35
FRIDERIK BARAGA, meh. vez.45
III. SLOV. KAT. shod v Ljubljani35
KATOLIŠKI SHOD v Ljubljani	1.00
KITAJCI IN JAPONCI45
KOLEBAR DR. SV. Mohorja 192120
KRISTOF KOLUMB, odkritelj Amerike45
MILOSRDNOST DO ŽIVALI, za mlade in stare25
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov25
Kratka zgodovina slov. Slovstva	1.00
KRŠČANSKO N. RAVOSLOVJE75
NARODNO GOSPODARSKI eseji35
NAŠA DRŽAVA75
NAŠA POTA, I. in II. vz. oha40
Ob 50 letnici Dr. Janeza Kreka25
OBČINSKO POSREDNISTVO75
OSNUTEK - Slov. nar. gospodarstvo45
OSMERO BLAGROV, nauk za srečno življenje, vezan	1.00
O SV. CIRILU IN METODU50
PETER BARBARIČ95
PODOBE IZ MISLJONSKIH dežel30
POGLED V NOVI SVET65
PRILIKE P. BONAVENTURA30

SLOVENSKI ŽUPANI25
Več luči, dva zvezka20
SVETA RUSIJA45
VOJSKA IN MIR45
VZORI IN BOJI, Jože Debevc, trdo vez.	2.00
ZGODOVINA BREZIŠKE župnije95
Zgodovina cerkljanske fare50
Zgodovina fare ljubljanske ško fije45
Zgodovina novejšega slovenskega slovstva II knj.	1.25
Zgodovina Slov. Slovstva II. del	1.25
Zgodovina srednjega veka75
ZMISEL SMRTI75

POUCNE KNJIGE.

Domači zdravnik75
Domači živinozdravnik15
Grofenaun, Slov. čitanka za za srednje šole75
Nauk o čebelarstvu50
Pevska šola	1.25
Pregledna karta S. H. S.25
BESEDNJAK, angleško-slovenski, Dr. F. J. Kern	5.00
DRŽAVLJANSKI KATEKIZEM, pouk za dobavo državlanskega papirja10
DRUŠTVENI GOVORNIK	1.00
GOSPODARSKI NAUKI50
GOSPODINSTVO	1.00
GRŠKO-SLOVENSKI slovar, A. Doklar trd. vez.	3.00
HIGIJENA NA KMETIH75
KAKO SI OHRANIMO ljubo zdravje35
KATEHEZE ZA PRVENCE35
Knjiga uradnih vlog75
KNJIGOVODSTVO25
KRATKA KATEHETIKA30
KUBICNA RACUNIKA75
MLADENČEM, prevz. škof Jeglič40
NASVETI ZA HIŠO IN DOM75
NEMŠČINA BREZ UČITELJA45
OSNOVA PRAVILA ZA ZDRAVJE MALARIJE10
OBČINSKI RED45
PERUTNINAR20
DROBNI NACRTI ZA POUČEVANJE VEROUKA35
POSTNO IZRAZOSLOVJE25
POUK ZAROCENCEM in zakonskim65
PRAKTIČNI (hitri) računar, vez. v slov. ali angleškem jeziku75
PRAVILA ZA OLIKO75
PRAVOSLOVJE45
RABOJEMNO PRAVO45
REJA DOMAČIH ZAJCEV45
ROČNI SPISOVNIK35
SLOVARČEK k Ovidijevim pesmim, Dokl.75
SLOVENSKE besede v slovenščini75
SLOVENSKI PRAVOPIS50
Sadno vino ali sadjevec50
UČITELJ v boju proti alkoholizmu45
UMNA ŽIVINOREJA45
ZAZNAMEK OKRAJŠAV korespondenčnih pisem	1.00
ZDRAVILNA ZELIŠČA45
ZENINOM IN NEVESTAM25